

Risikorapport 2017

Lån & Spar Bank A/S | CVR-nr. 13 53 85 30

lån & spar

din personlige bank

Indhold

1	Året der gik 2017	3	7	Modpartsrisiko	31
2	Oplysningsforpligtelser	5	8	Markedsrisiko	32
			8.1	Målsætning og politik for markedsrisiko	32
			8.2	Styring og overvågning af markedsrisiko	32
			8.3	Rapportering	32
			8.4	Renterisiko	33
			8.5	Aktierisiko	35
			8.6	Valutarisiko	36
			8.7	Kapitalkrav markedsrisiko	36
3	Risikostyring	6	9	Likviditetsrisiko	37
4	Kapitalstyring	8	9.1	Målsætning og politik for styring af likviditetsrisici	37
5	Tilstrækkeligt kapitalgrundlag og solvensbehov	11	9.2	Risikomåling og rapportering af likviditetsrisici	38
			9.3	Stresstest af bankens likviditetsbeholdning	38
6	Kreditrisiko	13	10	Gearingsgrad	39
6.1	Tilladelser fra Finanstilsynet vedrørende anvendelse af IRB-metoden samt eventuelle overgangsbestemmelser	13	11	Operationel risiko	41
6.2	Målsætning og kreditpolitik	13	11.1	Politik for styring af operationel risiko	41
6.3	Kreditproces	13	11.2	Måling og kontrol af operationelle risici	41
6.4	Måling af kreditrisiko ved anvendelse af IRB-metoden	17	11.3	Kapitalkrav operationel risiko	42
6.5	Maksimal krediteksponering	19	12	Risikoerklæring	43
6.6	Modtagne sikkerheder	22		Appendiks	45
6.7	Krediteksponeringer, der er misligholdt eller værdiforringet/nedskrevet	23			
6.8	Eksponeringer med kreditrisiko i henhold til kapitaldækningsreglerne	25			
6.9	Eksponeringer under standardmetoden	26			
6.10	Eksponeringer under IRB-metoden	26			
6.11	Kapitalkrav kreditrisiko	29			

1. Året der gik 2017

Den økonomiske vækst i verdensøkonomien har været bredt funderet i 2017.

I USA har væksten været høj, drevet af en rekordhøj forbrugertillid og stigende erhvervsinvesteringer. Samtidig er inflationen svagt stigende, og lønstigningerne er kommet op på et højere niveau. På den baggrund valgte den amerikanske centralbank at hæve renten tre gange i 2017 og påbegynde en gradvis normalisering af pengepolitikken.

I Europa har væksten været tiltagende i 2017 drevet af vækst i det private forbrug og de private investeringer samt eksporten. Samtidig har inflationen været lav. Den Europæiske Centralbank har fortsat sine meget store opkøb af værdipapirer og har fastholdt den korte rente på det rekordlave niveau.

Den positive udvikling i verdensøkonomien har haft en afsmittende effekt på den danske økonomi i 2017. Ledigheden er fortsat faldende, og reallønnen er stigende. Boligmarkedet er præget af et faldende antal boliger til salg, historisk lave finansieringsomkostninger og fortsat stigende priser.

Trods intensiv konkurrence blandt pengeinstitutterne er det lykkedes for os at forøge antallet af privatkunder i 2017 betydeligt – og rigtigt mange af dem vælger at samle alle deres bankforretninger hos os.

I Sverige er den økonomiske situation meget lig den danske, om end der ses en tilpasning i boligpriserne i storbyerne efter politiske tiltag til at gøre det dyrere og vanskeligere at finansiere boligkøb.

Siden etableringen af vores svenske filial i 2015 har vi oplevet en stor tilgang af nye kunder og stigende udlån som følge heraf. Tilgangen af nye kunder skyldes ikke mindst det strategiske samarbejde med Villaägernes Riksförbund og Hyregästforeningen. I etableringsfasen har vi haft fokus på compliance og opbygning af systemer med henblik på at sikre så effektive processer som muligt.

Truslen om cyberangreb imod Danmark og landets institutioner og virksomheder er høj, og angrebene bliver stadig mere avancerede. Dette trusselsbillede udgør en betydelig risiko for den finansielle sektor, som er et naturligt mål for cyberkriminalitet. Vi lægger stor vægt på at tænke it-sikkerhed ind i alle vores processer og systemer. Banken deltager i Nordic Financial CERT, som er et nordisk banksamarbejde om bekæmpelse af cyberkriminalitet. Internt har vi betydeligt fokus på at sikre egenudviklede systemer og adfærden blandt medarbejdere og kunder, så vi løbende understøtter og optimerer it-sikkerheden.

De seneste år er der blev indført omfattende ny regulering for de danske pengeinstitutter, primært som følge af vedtagelsen af ny fælles europæisk lovgivning på området. Implementeringen af de nye regler har været – og er – ganske ressourcekrævende og stiller betydelige krav til stort set alle dele af banken.

Vi har i 2017 arbejdet på implementering af MiFID II-direktivet, betalingstjenestedirektivet PSD2 og regnskabsregler for nedskrivninger på udlån (IFRS 9), alt sammen regulering som er trådt i kraft i starten af 2018. Den nye persondataforordning, som træder i kraft i maj 2018, har også trukket på bankens ressourcer i året, der er gået.

Vi forventer, at den positive udvikling i samfundsøkonomien vil fortsætte ind i 2018. Der er ikke noget, der tyder på, at Den Europæiske Centralbank vil hæve renten på kort sigt.

Konkurrencen om de gode kunder forventes derfor at være hård, hvilket vil betyde et fortsat fald i rentemarginalen. Vi forventer dog, at vi også i 2018 vil vinde markedsandele med en pæn kundevækst i både Danmark og Sverige til følge.

2. Oplysningsforpligtelser

Formålet med risikorapporten er at skabe en større gennemsigtighed omkring kapitalforhold og risikostyring i Lån & Spar, så investorer og andre interessenter i højere grad er i stand til at vurdere bankens risikoprofil og risikostyring samt sammenligne banken med andre banker.

Udarbejdelsen af risikorapporten sker i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 575/2013 om tilsynsmæssige krav til kreditinstitutter. Oplysningskravene fremgår af forordningens del 8.

Risikorapporten indeholder en beskrivelse af, hvilke risici banken er udsat for, og hvordan banken varetager risiko og kapitalstyring i relation til disse risici.

Rapporten indledes med en kort beskrivelse af bankens risikostyring, herunder de enkelte risikotyper samt organiseringen i forhold til styring af bankens risici. Herefter beskrives bankens kapitalstyring, opgørelse af solvens og solvensbehov, der efterfølges af en mere detaljeret beskrivelse af hvert enkelt risikoområde, herunder bankens målsætning og risikopolitik, risikostyring og risikorapportering samt opgørelse af risiko og kapitalkrav i relation hertil.

Banken offentliggør risikorapporten mindst en gang om året i forbindelse med offentliggørelsen af årsrapporten.

Oplysningerne i denne rapport vedrører året 2017 og er ikke revideret af bankens interne eller eksterne revision.

3. Risikostyring

Lån & Spar påtager sig risici med udgangspunkt i den valgte forretningsmodel samt de strategiske målsætninger, som er udstukket af bestyrelsen. Det er målet, at bankens risikoprofil afspejler sammenhængen mellem bankens vision, mission og strategi, og til enhver tid står i hensigtsmæssigt forhold til kapitalgrundlaget.

Bestyrelsens årlige vurdering af bankens risikoprofil og forretningsmodel har ikke givet anledning til væsentlige ændringer.

RISIKOTYPER

Banken er eksponeret over for forskellige risikotyper, hvoraf de væsentligste er:

- **Kreditrisiko:** Risikoen for tab som følge af, at modparter helt eller delvist misligholder deres betalingsforpligtelser.
- **Markedsrisiko:** Risikoen for tab, som følge af, at markedsværdien af bankens aktiver og forpligtelser ændrer sig som følge af ændringer i markedsforsholdene.
- **Likviditetsrisiko:** Risikoen for, at banken ikke er i stand til at indfri sine forpligtelser ved hjælp af de normale likviditetsreserver.
- **Operationel risiko:** Risikoen for direkte eller indirekte tab forårsaget af utilstrækkelige eller fejlslagne interne processer og systemer, menneskelige fejl eller som følge af eksterne begivenheder.

ORGANISERING AF RISIKOSTYRING

Lån & Spar er organiseret, så der er fuldstændig adskillelse mellem de enheder, som påfører banken risici og de enheder, som varetager bankens risikostyring. Bestyrelsen har det overordnede ansvar for afgrænsning og styring af bankens risici. Det er bestyrelsen, som fastlægger målsætning og strategi for risikostyring samt vedtager risikopolitikker og beredskabsplaner, der udgør grundlaget for begrænsninger og retningslinjer for de risikotyper, som banken påtager sig.

Bestyrelsen følger løbende op på, at banken drives på betryggende vis og i overensstemmelse med den fastlagte risikoprofil, de fastlagte risikopolitikker og retningslinjer. Bestyrelsen modtager løbende rapportering, der er relevant i forhold til bestyrelsens ansvar.

Bestyrelsens revisionsudvalg er lovpligtigt og består af hele bestyrelsen. Revisionsudvalget har blandt sine opgaver at overvåge og vurdere effektiviteten af bankens interne kontrol- og risikostyringssystemer. Dette sker blandt andet ved skriftlig og mundtlig rapportering til udvalget samt ved udvalgets behandling af revisionsrapporter på området.

Bestyrelsens risikoudvalg er lovpligtigt og består af hele bestyrelsen. Udvalget har til opgave at rådgive bestyrelsen om bankens overordnede nuværende og fremtidige risikoprofil og strategi og at bistå bestyrelsen med at påse, at bestyrelsens risikostrategi implementeres korrekt i organisationen. Risikoudvalget vurderer, om de finansielle produkter og tjenesteydelser, som banken handler med, er i overensstemmelse med bankens forretningsmodel og risikoprofil, herunder om der er en sammenhæng mellem indtjening og risiko. Risikoudvalget vurderer desuden bankens aflønningsstruktur i forhold til, om denne tager højde for bankens risici, kapital og likviditet.

Direktionen har ansvar for den daglige ledelse, herunder at banken drives i overensstemmelse med de af bestyrelsen fastlagte politikker og retningslinjer. Direktionen har det daglige ledelsesmæssige ansvar for, at banken kun påtager sig risici, som banken forstår og kan gennemskue konsekvensen af. Direktionen har ansvar for risikorapporteringen til bestyrelsen. Direktionen modtager løbende rapportering om udviklingen i bankens risici samt overholdelsen af bankens politikker og retningslinjer.

Risikoteamet er et internt udvalg, organisatorisk placeret under direktionen, bestående af direktion samt ledende medarbejdere fra relevante afdelinger. Risikoteamets væsentligste rolle er at fastlægge den detaljerede kreditrisikopolitik ud fra de politikker, som bestyrelsen har besluttet. Risikoteamet følger løbende op på udviklingen i bankens risici og varetager risikorapporteringen til bestyrelsen. Risikoteamet har desuden ansvar for bankens risikomodeller, herunder overvågning af modellernes performance samt godkendelse af eventuelle justeringer i modellerne. Risikoteamet modtager løbende den rapportering, der er relevant i relation til Risikoteamets overvågning af bankens modeller samt udviklingen i bankens risici.

Likviditetsudvalget, der er et internt udvalg, er organisatorisk placeret under direktionen og består af direktion samt medarbejdere fra relevante afdelinger. Likviditetsudvalget har ansvar for den løbende opfølgning på bankens likviditetssituation samt iværksættelse af nødvendige tiltag i overensstemmelse med beredskabsplanen for likviditet.

Kapitaludvalget er et internt udvalg, som organisatorisk er placeret under direktionen, bestående af direktion samt medarbejdere fra relevante afdelinger. Kapitaludvalget har ansvar for at overvåge bankens kapital og foretage de nødvendige tiltag i forhold til at sikre, at bankens kapital er i overensstemmelse med bankens målsætning.

Risikostyring er en central enhed under den risikoansvarlige, som er ansvarlig for bankens overvågning af kredit-, markeds-, likviditets-, og operationel risiko, herunder overvågning af de af bestyrelsen fastlagte politikker og retningslinjer samt overholdelse af direktionens videredelegerede beføjelser. Risikostyring refererer til direktionen.

Compliance har til opgave at overvåge risikoen for, at banken bliver pålagt sanktioner, lider tab af omdømme, eller at banken eller bankens kunder lider væsentlige økonomiske tab som følge af manglende overholdelse af finansiell lovgivning samt bankens interne retningslinjer. Compliance refererer til direktionen.

Intern revision refererer til bestyrelsen og udfører kontrol af bankens risikostyringsprocesser, herunder om bankens procedurer lever op til loven, og om de anvendes korrekt. Intern revision rapporterer resultaterne af kontrollerne til bestyrelse og direktion.

4. Kapitalstyring

Bankens mål for kapitalstyring er:

- At overholde krav til kapital fastsat i lov om finansiel virksomhed samt Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 575/2013 og direktiv 2013/36/EU af 26. juni 2013 (CRR/CRD IV).
- At sikre bankens evne til at fortsætte som selvstændig bank.
- At opretholde en passende strategisk kapital.

Banken har i året opfyldt alle lovgivningsmæssigt pålagte krav til bankens kapital.

Styringen af kapitalen er baseret på de opgørelsesmetoder og nøgletal, som er udviklet af Basel-komiteen og indarbejdet i EU's forordning om kapitaldækning, som trådte i kraft 1. januar 2014. EU forordningen har direkte retsvirkning i Danmark.

Ledelsen overvåger løbende bankens kapitalforhold. Opgørelsen af bankens kapital, risikoeksponering og nøgletal for kapital indberettes til Finanstilsynet og European Banking Authority (EBA) i overensstemmelse med de regler, som er fastsat herfor.

KAPITALKRAV

CRR/CRD IV stiller krav om, at bankens kapitalgrundlag mindst udgør 8 % af risikoeksponeringen (8 %-kravet) og minimum udgør 5 mio. euro. Af kapitalkravet på de 8 % skal minimum 4,5 % være egentlig kernekapital. Den hybride kernekapital kan maksimalt udgøre 1,5 % og den supplerende kapital maksimalt 2 %. I det omfang den supplerende kapital er under 2 %, kan den hybride kernekapital være tilsvarende større. Det er endvidere et krav, at der er tilstrækkelig kapital til at overholde bankens individuelle solvensbehov. Det individuelle solvensbehov er et mål for den nødvendige kapital til at dække instituttets risici i forhold til størrelsen, typen og fordelingen af bankes aktiver m.v. Tillægget til 8 %-kravet, som følge af det individuelle solvensbehov, skal dækkes af kapital af samme kvalitet, som gælder for 8 %-kravet.

I perioden 2016-2019 indføres der en kapitalbevaringsbuffer på 2,5 %. Hvis der ikke er tilstrækkelig med kapital til at dække bufferen, begrænses banken i at betale udbytte, bonus mv. Over perioden 2015-2019 indføres en kontracyklisk kapitalbuffer på 0 % til 2,5 %. Bufferen sættes i kraft i perioder med overnormal udlånvækst og fastlægges for danske eks-

poneringer af Erhvervsministeriet. Kapitalbevaringsbufferen og den kontracykliske kapitalbuffer skal dækkes af egentlig kernekapital. Der er også krav om en SIFI-buffer, som imidlertid ikke er relevant for Lån & Spar. Bufferne udgør tilsammen det kombinerede kapitalbufferkrav.

Lån & Spar er godkendt til at anvende den avancerede IRB-metode til opgørelse af kreditrisiko. Kreditinstitutter med IRB godkendelse er til udgangen af 2017 underlagt overgangsbestemmelser, der betyder, at kapitalen ikke må komme under 80 % af kapitalkravet opgjort efter de kapitaldækningsregler, som var gældende før 1. januar 2007 (den nødvendige solvens).

Kapitaldækningsreglerne giver mulighed for en gradvis indfasning, hvor Finanstilsynet er bemyndiget til at fastsætte de nærmere regler for danske pengeinstitutter. For Lån & Spar betyder overgangsreglerne primært, at en andel af et fradrag i den egentlige kernekapital delvist kan foretages i den supplerende kapital.

KOMMENDE REGLER

Reglerne for regnskabsmæssige nedskrivninger på udlån ændres pr. 1. januar 2018, så værdireguleringen fremover baseres på et forventet tab. Korrigeret for skatteeffekten betyder denne ændring i regnskabspraksis en reduktion i egenkapitalen, som foreløbigt er opgjort til 16-23 mio. kr. For de eksponeringer, som er omfattet af IRB-metoden, foretages allerede et fradrag i kapitalgrundlaget for det forventede tab opgjort efter kapitaldækningsreglerne. Effekten på kapitalgrundlaget er derfor mindre og er foreløbigt opgjort til 10-20 mio. kr. For de eksponeringer, som er omfattet af standardmetoden, er der indført en 5-årig overgangsordning. Lån & Spar forventer ikke at gøre brug af overgangsordningen.

Finanstilsynet fastsatte i december 2017 kravet til nedskrivningsegne passiver (NEP-krav) for mindre og mellemstore pengeinstitutter. NEP-kravet er individuelt og fastsættes fremover en gang årligt af Finanstilsynet. Banken vil som følge heraf skulle øge de nedskrivningsegne passiver ved udstedelse af obligationer, som vil være egnede til at tage tab i en afviklingssituation, da det såkaldte NEP-tillæg ellers vil skulle dækkes af kapitalinstrumenter. Finanstilsynet har fastsat indfasningen af reglerne til perioden 2019-2023.

Basel-komiteen kom i december 2017 til enighed om et revideret regelsæt for beregning af risikoeksponeringen. Dette

regelsæt betegnes - sammen med tidligere udmeldte ændringer til beregning af risikoeksponeringen for markedsrisiko - Basel IV. Med Basel IV ændres beregningen af risikoeksponeringen for alle risikotyper under både standardmetoden og IRB-metoden. Der indføres som noget nyt minimumsværdier for PD og LGD under IRB-metoden, og der indføres et nyt minimumskrav for risikoeksponeringen under IRB-metoden (gulvkrav). Fuldt indfaset udgør gulvkravet 72,5 % af risikoeksponeringen opgjort efter de nye regler for standardmetoden. Samlet vil disse ændringer betyde en stigning i risikoeksponeringen. Basel-komiteen har fastsat indfasningen af reglerne til perioden 2022-2029. Regelsættet skal implementeres i EU-lovgivningen for at få retsvirkning i Europa.

KAPITALEN

Til bankens egentlige kernekapital medregnes aktiekapital, værdireguleringer, andre reserver, overført resultat og foreslået udbytte. Heri foretages en række fradrag. Til bankens kapitalgrundlag medregnes endvidere supplerende kapital i form af efterstillede kapitalindskud.

RISIKOEKSPONERING

Den samlede risikoeksponering opgøres ved, at eksponeringerne (aktiver, udstedte garantier og kredittilsagn) vægtes. Vægtene for detaileksponeringer i Danmark er baseret på egne estimerede risikovægte, mens øvrige eksponeringer vægtes efter standardvægte, som afhænger af de enkelte eksponeringers art og modpart. Ved opgørelsen af risikoeksponeringen tages højde for sikkerhedsstillelser.

GEARING

Som supplement til de meget komplicerede kapitaldækningsregler er der i CRR/CRD IV fastsat beregningsprincipper for en mere simpel opgørelse af gearingen, hvor kernekapitalen sættes i forhold til en uvægtet eksponeringsværdi. Foreløbigt er der ikke vedtaget en grænse for gearingen.

KAPITALOPGØRELSE PR. 31. DECEMBER 2017

Nedenstående oversigt er en opsummering af bankens kapital, risikoeksponering og nøgletal for kapital pr. 31. december 2017.

Kapitalopgørelse (1.000 kr.):

Egenkapital	1.345.555
Egentlig kernekapital før fradrag	1.345.555
Foreslået udbytte	-27.100
Immaterielle aktiver	-55.397
Udsudte skatteforpligtelser vedrørende immaterielle aktiver	10.307
Forskellen mellem forventet tab efter IRB-metoden og regnskabsmæssige værdireguleringer	-22.996
Værdireguleringer som følge af forsigtig værdiansættelse	-2.628
Ramme for køb af egne kapitalandele	-8.428
Overgangsjusteringer	2.300
Egentlig kernekapital	1.241.613
Kernekapital	1.241.613
Supplerende kapital	100.000
Kapitalgrundlag før fradrag	1.341.613
Overgangsjusteringer	-2.300
Kapitalgrundlag	1.339.313
Kreditrisiko	6.618.025
Markedsrisiko	554.356
Operationel risiko	1.311.791
Samlet risikoeksponering	8.484.172
Egentlig kernekapitalprocent	14,6 %
Kernekapitalprocent	14,6 %
Kapitalprocent	15,8 %
Kombinerede kapitalbufferkrav	1,7 %

Det kombinerede kapitalbufferkrav udgøres aktuelt af kapitalbevaringsbufferen, der pr. 31. december 2017 er 1,3 % samt den kontracykliske kapitalbuffer, der pr. 31. december 2017 er opgjort til 0,4 %.

En beregning af kapitaldækningen, efter de regler der vil være gældende, når CRR/CRD IV er fuldt indfaset, viser en egentlig kernekapitalprocent og kernekapitalprocent pr. 31. december 2017 på 14,6 %. Kapitalprocenten er beregnet til 15,8 %.

GEARINGSGRADEN

Gearingsgraden pr. 31. december 2017 er beregnet til 5,5 %, baseret på kernekapitalen inklusiv overgangsjusteringerne for kapitalen. Gearingsgraden, beregnet med udgangspunkt i fuldt indfasede kapitaldækningsregler, udgør ligeledes 5,5 %.

EGENKAPITAL

Egenkapitalen er fordelt på aktiekapital, opskrivningshenslæggelser, overført resultat, foreslået udbytte, valutaomregningsreserve samt andre reserver. Lån & Spar har ikke udstedt hybrid kernekapital, hvorfor den egentlige kernekapital og kernekapitalen beregnes på det samme grundlag.

Aktiekapitalen består af 2.710.000 aktier à 100 kr. Alle aktier er fuldt indbetalt og har samme rettigheder. Aktierne er frit omsættelige.

Aktiekapital	271.000
Opskrivningshensættelser	44.773
Valutaomregningsreserve	-2.815
Andre reserver	7.640
Overført resultat	997.856
Foreslået udbytte	27.100
Egenkapital i alt	1.345.555

I kapitalgrundlaget medtages endvidere bankens supplerende kapital, bestående af et efterstillet kapitalindskud. Det efterstillede kapitalindskud består af udstedte kapitalbeviser i DKK med en hovedstol på 100.000 t.kr. Lånet er optaget i december 2013 og har en løbetid på 10 år. Banken har mulighed for at genkøbe kapitalbeviserne efter 5 år og efterfølgende ved hver rentetermin. Renten er fast de første 5 år og udgør 6,649 %. Herefter forrentes lånet med en variabel kvartårlig kuponrente svarende til CIBOR3-satsen med et tillæg af 5,25 %-point. I tilfælde af bankens likvidation eller konkurs fyldestgøres den efterstillede kapital først efter de almindelige kreditorkrav er opfyldt. Finanstilsynet skal godkende alle førtidsindfrielse af efterstillede kapitalindskud.

FRADrag I KERNEKAPITALEN

I den egentlige kernekapital foretages der en række justeringer, der er beskrevet herunder.

Det foreslåede udbytte fradrages i den egentlige kernekapital, sammen med de immaterielle aktiver, justeret for udskudte skatteforpligtelser vedrørende de immaterielle aktiver. Derudover fradrages eventuelle udskudte skatteaktiver.

Der fradrages endvidere et beløb, der udgør forskellen mellem det forventede tab efter IRB-metoden og de regnskabsmæssige værdireguleringer. Som følge af Finanstilsynets overgangsregler flyttes der 10 % af dette beløb til et fradrag i den supplerende kapital, hvorfor værdien af overgangsjusteringen lægges til i den egentlige kernekapital, og fradrages i den supplerende kapital.

Der foretages også en værdiregulering som følge af forsigtig værdiansættelse. Denne beregnes som 0,1 % af den nominelle værdi af værdipapirbeholdningen samt domicilejendomme og terminkontrakter.

Endvidere foretages der et fradrag af Lån & Spars uudnyttede ramme til tilbagekøb af egne aktier.

5. Tilstrækkeligt kapitalgrundlag og solvensbehov

Lån & Spar foretager løbende en vurdering af, hvorvidt kapitalen er tilstrækkelig til at understøtte de nuværende og kommende aktiviteter. Banken bruger eksempelvis stress-test til at identificere, om kapitalgrundlaget er tilstrækkeligt til at afdække forskellige økonomiske scenarier. Banken har implementeret en 8+ model til opgørelse af solvensbehovet, hvilket vil sige, at banken skal afsætte 8 % af risikoeksponeringen i kapital. De 8 % dækker de almindelig risici. Derudover skal banken vurdere, om der er overnormale risici, og vurdere om der skal afsættes yderligere kapital til afdækning heraf. 8+ modellen tager udgangspunkt i de risikoområder, som på nuværende tidspunkt findes aktuelle for en vurdering af tilstrækkelig kapital. Banken følger Finanstilsynets "Vejledning om tilstrækkeligt kapitalgrundlag og solvensbehov for kreditinstitutter".

Vi anser følgende risikokategorier som væsentlige for vurdering om tilstrækkeligt kapitalgrundlag:

- Kreditrisiko
- Markedsrisiko
- Operationel risiko
- Indtjening og vækst
- Likviditetsrisiko

KREDITRISIKO

For detaileksponeringer i Danmark anvender banken IRB-metoden, hvilket også anvendes i forbindelse med beregningen af solvensbehovet. Stresstest-scenarierne i modellerne kan variere fra år til år, alt efter bankens forventninger. Banken afsætter de normale 8 % i kapitalbehov, og derudover afsættes yderligere kapital til afdækning af overnormale risici f.eks. forværring af betalingsevnen, koncentration på sikkerheder, vækst, rentefølsomheden m.v.

For detaileksponeringer i Sverige afsætter banken de normale 8 % i kapitalbehov og afsætter yderligere kapital på baggrund af stresstest af betalingsevnen og tabsprocenten.

På erhvervseksponeringer vurderer banken mulige overnormale risici såsom koncentration på enkeltengagementer (store eksponeringer) og brancher og afsætter i overensstemmelse med vejledningen kapital hertil, hvis det kræves.

Stigende udlån og vækst stiller krav om øget kapital. Der tages højde for udlånsvækst i solvensbehovet for at sikre, at det nuværende kapitalgrundlag er tilstrækkelig til at understøtte den forventede udlånsvækst det kommende år.

MARKEDSRISIKO

Banken afsætter de normale 8 %, og herefter vurderes det i overensstemmelse med vejledningen, om de rammer og beføjelser, som bestyrelsen har videredelegeret til direktionen, kan anses for at være overnormale risici. Hvis det er tilfældet, vil der blive afsat ekstra kapital ud over de 8 % til imødegåelse af dette.

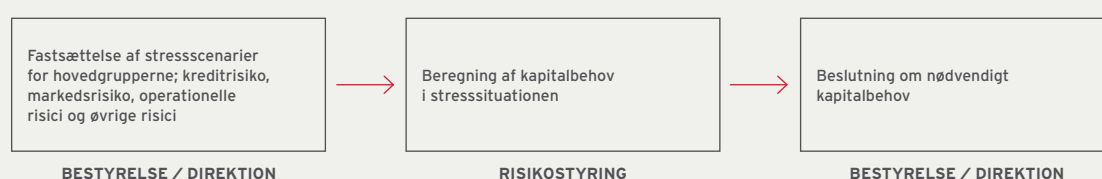
OPERATIONEL RISIKO

Operationel risiko er defineret som risikoen for direkte eller indirekte tab forårsaget af utilstrækkelige eller fejlslagne interne processer og systemer, menneskelige fejl eller som følge af eksterne begivenheder. Kapitalbehovet for operationel risiko beregnes ved brug af basisindikatormetoden for operationel risiko.

INDTJENINGSRISIKO

Indtjening i banken er "første værn" i relation til at kunne modstå tab på udlån og garantier. Ved opgørelse af solvensbehovet vurderes det, om bankens indtjening er tilstrække-

Metode til fastlæggelse af solvensbehov

lig, og om der bør afsættes yderligere kapital til at imødegå denne risiko.

LIKVIDITETSRIKIO

På likviditetsområdet gennemføres en række stresstest. Med udgangspunkt i disse stresstest beregner banken herefter den meromkostning, der eventuel måtte fremkomme til fremskaffelse af likviditet, og afsætter herefter en eventuel meromkostning som tillæg i solvensbehovet.

ANDRE RISIKOOMRÅDER

Udover de risikoområder, der er medtaget i den nuværende model for tilstrækkelig kapital, vurderer banken løbende andre forhold, der kunne tænkes at påvirke kapitalbehovet.

En del af disse risikoområder er dækket via procedurer, handlingsplaner og forretningsgange. I denne vurdering indgår blandt andet strategiske risici og eksterne risici.

OMDØMMERISICI

Banken tager i solvensbehovet stilling til omdømmerisici. Banken er via sin rolle i den finansielle sektor eksponeret for omtale, som kan påvirke bankens omdømme. Banken har via sin kommunikationspolitik fastlagt retningslinjer for kommunikationen og håndteringen af interessenter i forbindelse med disse omdømmeeksponeringer. Endvidere afsætter banken kapital til at afdække operationelle risici, der indirekte omfatter omdømmerisiko.

OPGØRELSE AF DET TILSTRÆKKELIGE KAPITALGRUNDLAG

Det tilstrækkelige kapitalgrundlag kan opsplittes på følgende måde:

Opgørelse af det tilstrækkelige kapitalgrundlag (1.000 kr.):	Søjle I	Søjle II	I alt	% af risiko-eksponering
Kreditrisiko	529.500	91.500	621.000	7,3 %
Markedsrisiko	44.300	7.100	51.400	0,6 %
Likviditetsrisiko	0	0	0	0,0 %
Operationel risiko	104.900	0	104.900	1,2 %
Øvrige risici	0	0	0	0,0 %
Solvensbehov i alt	678.700	98.600	777.300	9,2 %
Kombineret kapitalbufferkrav			141.959	1,7 %
Individuelt solvensbehov inkl. kombineret kapitalbufferkrav			919.259	10,9 %
Kapitalgrundlag og solvensprocent			1.339.313	15,8 %
Kapitaloverdækning			420.054	4,9 %

Opgørelse af kapitalbehov i henhold til overgangsreglerne (1.000 kr.):

Kapitalbehov	975.095
Basel I – Justeret kapitalgrundlag	1.362.310
Kapitaloverdækning	387.215

6. Kreditrisiko

Kreditrisiko er risikoen for tab som følge af, at modparter helt eller delvist misligholder deres betalingsforpligtelser. Når banken for eksempel yder udlån eller stiller garanti, påtager banken sig risikoen for, at kunden ikke er i stand til at tilbagebetale sine forpligtelser, når de forfalder.

6.1 Tilladelser fra Finanstilsynet vedrørende anvendelse af IRB-metoden samt eventuelle overgangsbestemmelser

Banken har Finanstilsynets tilladelse til at anvende den avancerede IRB-metode på kreditrisiko på den del af porteføljen, der vedrører detaileksponeringer i Danmark. Banken har siden anvendt egne risikoparametre (PD, LGD og CF) til opgørelsen af den samlede risikoeksponering på detaileksponeringer i Danmark ved beregning af bankens solvens.

Banken har fået permanent undtagelse fra IRB-metoden på:

- Statseksponeringer
- Instrukseksponeringer
- Erhvervseksponeringer

Derudover har banken fået midlertidig undtagelse for eksponeringer i Sverige.

Den midlertidige undtagelse for eksponeringer i Sverige betyder, at stats- og instrukseksponeringer samt eksponeringer i Sverige tilsammen ikke udgør mere end 24 % af den samlede risikoeksponering.

Banken har siden etableringen af den svenske filial arbejdet på egenudviklede statistiske modeller, som forventes at kunne anvendes til risikoklassificering af privatkunder i Sverige i løbet af 2018.

Såfremt banken vil anvende den avancerede IRB-metode på disse eksponeringer, skal Finanstilsynet give tilladelse hertil.

6.2 Målsætning og kreditpolitik

Lån & Spar ønsker gennem aktiv markedsdeltagelse på udlån, kredit og kreditkort at opnå bedst mulig indtjening på såvel kort som langt sigt i forhold til den risiko, som banken påtager sig.

Kreditpolitikken er besluttet af bankens bestyrelse, og hovedelementerne er følgende:

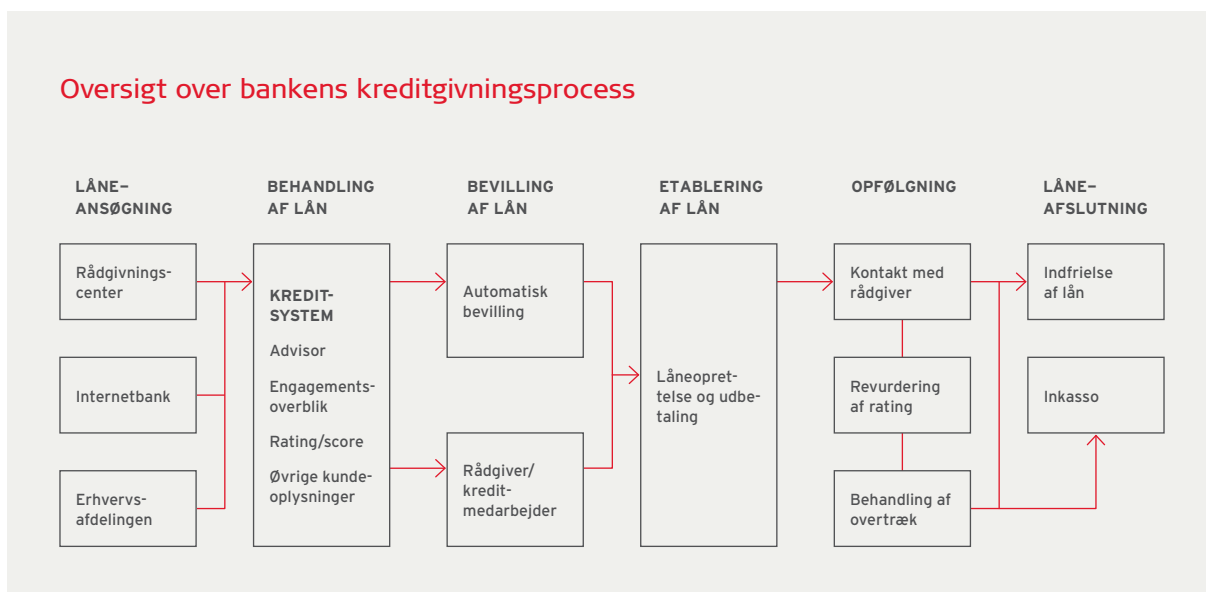
- Det primære forretningsområde er Danmark.
- Banken yder udlån med begrænset risiko til følgende segmenter:
 - Privatkunder i Danmark.
 - Privatkunder i Sverige.
 - Bestående privatkunder, der starter selvstændig virksomhed.
 - Bestående storkunder, aktionærerne og loyalitetsbankerne (LOB).
 - Organisationer, foreninger og NGO'er.
 - Virksomheder inden for aktionærkredsens brancher.
 - Kommuner.
 - Selvstændigt erhvervsdrivende inden for sundhedssektoren, ingeniører, revisorer og advokater.
 - Forsyningsvirksomhed.
 - Ejer- og andelsboligforeninger.
 - Øvrige yderst solide og kreditværdige erhvervs-kunder.
- Kreditgivning baseres på indsigt i og vurdering af kundens økonomiske forhold.
- Der foretages løbende opfølgning på udviklingen i kundens kreditkvalitet med henblik på en vurdering af, om forudsætningerne for en bevilling har ændret sig.
- Engagementer skal stå i et rimeligt forhold til kundens formueforhold, risikoklasse og tilbagebetalingsevne.
- Det tilstræbes at opnå mest mulig sikkerhed for kundernes engagementer.
- Nødlidende engagementer og engagementer med særlig høj risiko skal være under skærpet overvågning og håndteres effektivt og hurtigt med det formål at mindske tabsrisikoen.

6.3 Kreditproces

Styring af bankens kreditrisiko sker gennem en kreditvurderingsproces, som er udformet efter bankens kreditpolitik, bevillingsinstrukser og forretningsgange.

Lånebehandling foretages i bankens kreditsystem. I forbindelse med kundens ansøgning om lån indhentes der en række oplysninger, som danner grundlag for kreditvurderingen, blandt andet om kundens indkomst- og formueforhold.

Oversigt over bankens kreditgivningsproces

Med udgangspunkt i ansøgningen opstilles en indstilling, der blandt andet omfatter:

- Oversigt over engagement og sikkerheder.
- Advisor med data fra kundens økonomiske oplysninger, herunder for privatkunder årsopgørelse budget m.v. og for erhvervs-kunder regnskab m.v.
- Rating.
- Uddybende kommentarer til ansøgningen og økonomiske nøgletal.

KREDITVURDERINGS PROCES - DETAILKSPONERINGER

Detailkspøneringer er udlån og garantier til privatkunder.

Ansøgning fra nye privatkunder i Danmark behandles enten automatisk i bankens ansøgningsscoresystem eller af en af bankens rådgivere. Ansøgninger, der behandles i ansøgningsscoresystemet, bevilges oftest automatisk. Alle andre låneansøgninger bevilges af bankens rådgivere, såfremt de ikke af størrelsesmæssige årsager skal bevilges af kreditafdelingen, direktionen eller bestyrelsen.

Til løbende kreditvurdering af eksisterende privatkunder anvender banken et adfærdsscoresystem, der klassificerer kunderne efter deres adfærd i banken. Adfærdsscoresystemet er udviklet på historiske data om bankens kunder, og er baseret på avancerede statistiske modeller. Modellerne vurderer sandsynligheden for, at kunden ikke kan overholde sine betalingsforpligtelser over for banken i fremtiden, og rangordner kunderne efter disse sandsynligheder.

Nye kunder scores i et ansøgningsscoresystem, hvorefter de efter 6 måneder overføres til adfærdsscoresystemets risikoklassifikation, som derefter er den kreditmæssige overvågning af kunden.

Kunderne indplaceres ved bevilling i en af bankens 10 risikoklasser efter sandsynligheden for misligholdelse (PD). I risikoklasse 10 er kunder med den laveste sandsynlighed for misligholdelse placeret, og kunder med den højeste sandsynlighed er placeret i risikoklasse 1. Den sidste risikoklasse, benævnt Misligholdte engagementer, er forbeholdt kunder med misligholdte engagementer.

Risikoklassifikationer skal så vidt muligt afspejle kundens aktuelle økonomiske situation. Risikoklassifikationen revurderes derfor løbende, så den nyeste informationen om kundens økonomiske situation medtages i vurderingen. Der foretages regelmæssigt overvågning af ratingsystemets evne til at rangordne kunderne efter kreditkvalitet.

Risikoklassifikationen er et centralt redskab i bankens kreditstyring og anvendes blandt andet ved kreditvurdering af kunder, overtræksbehandling og gruppevis nedskrivninger. Derudover er de indarbejdet i bevillingsstrukturen, så det alene er kreditafdelingen, der kan bevilge udlån til kunder med høj risiko.

Banken har siden etableringen af den svenske filial arbejdet på egenudviklede statistiske modeller, som forventes at kunne anvendes til risikoklassificering af privatkunder i Sverige i løbet af 2018.

KREDITVURDERINGSPROCES - ERHVERVS-, INSTITUT- OG STATSEKSPONERINGER

Ansøgning fra erhvervs-kunder, herunder også offentlige myndigheder og finansielle virksomheder, bevilges af vores rådgivere i erhvervsafdelingen, såfremt de ikke af størrelsesmæssige årsager skal bevilges af kreditafdelingen, direktionen eller bestyrelsen.

Banken anvender på nuværende tidspunkt ikke avancerede statistiske modeller til risikoklassifikation af disse kundegrupper. For at understøtte kreditstyringen anvender banken Finanstilsynets risikoklassifikationsmodel, der tager udgangspunkt i rådgiverens vurdering af risikoen på engagementet på baggrund af virksomhedens regnskaber samt anden relevant viden om virksomheden. Kunder indplaceres ved bevilling i en af risikoklassifikationsmodellens 5 risikoklasser. I den bedste risikoklasse indplaceres kunder, hvor risikoen for tab vurderes at være meget lav, mens misligholdte engagementer placeres i den dårligste risikoklasse. Risikoklassifikationen revurderes i forbindelse med den løbende opfølgning på engagementet og udviklingen i kundens økonomiske situation.

OVERVÅGNING OG RAPPORTERING

Overvågning er et centralt element i bankens kreditstyring og foretages på forskellige niveauer i banken.

Bestyrelsen har det overordnede ansvar for bankens kreditpolitik og modtager løbende information om kreditrisiko, herunder blandt andet porteføljens sammensætning på kundegrupper, risikoklasser, udviklingen i overtræk, restancer, nødlidende engagementer, nedskrivninger mv., så den er i stand til at overvåge udviklingen i forhold til bankens risikoprofil. Bankens største engagementer forelægges for bestyrelsen til bevilling eller orientering. Bestyrelsen modtager desuden rapportering til at overvåge kvaliteten af de interne modeller.

Direktion og Risikoteam modtager ligesom bestyrelsen en løbende rapportering på udviklingen i bankens kreditrisiko samt kvaliteten af de interne modeller, dog i en mere detaljeret form.

Risikostyring overvåger og kontrollerer de enkelte elementer i kreditvurderingsprocessen, hvilket blandt andet inkluderer den løbende overvågning af bankens scoresystemer og anvendelsen af disse, samt løbende opfølgning på udviklingen i kreditrisikoen.

Rådgivningscentrene, erhvervsafdelingen og kreditafdelingen foretager den daglige overvågning af kreditrisikoen på kundeengagementer. Kunder, der udviser svaghedstegn, sættes under skærpet overvågning med det formål at reducere tabsrisikoen. Der oprettes en handlingsplan, der beskriver, hvordan risikoen ved kunden kan minimeres, hvilket sikrer en hurtig og effektiv håndtering af kunden. Privatkunder med svaghedstegn nedgraderes automatisk til en af de laveste risikoklasser, hvilket betyder, at det alene er kreditafdelingen, der kan foretage nye bevillinger. Erhvervs-kunder, der udviser svaghedstegn, nedgraderes ligeledes af erhvervsrådgiveren til en lavere risikoklasse.

MISLIGHOLDTE ENGAGEMENTER

Efter CRD IV reglerne er et engagement misligholdt, hvis det er usandsynligt, at kunden indfrier sine forpligtelser over for banken, eller kunden har været i restance eller overtræk med mere end 1.000 kr. i mindst 90 dage. Bankens anser det ikke for sandsynligt, at kunden indfrier sine forpligtelser over for banken, hvis følgende begivenheder indtræffer: betalingsstandsning, konkurs, tvangsakkord, gældssanering samt objektiv indikation for værdiforringelse.

Kunder, der misligholder deres forpligtelser, flyttes automatisk til en særskilt risikoklasse for misligholdte engagementer. Hvis privatkunden er en del af en husstand, for eksempel er gift med en anden af bankens kunder, er det hele husstanden, der nedgraderes og ikke kun kunden. For erhvervs-kunder vurderes det, om misligholdelsen har betydning for risikoen på forbundne kunder, herunder om disse også skal nedgraderes.

NEDSKRIVNINGER

Der foretages nedskrivning på udlån efter regelsættet i IAS 39 og regnskabsbekendtgørelsen, når der er indtrådt objektiv indikation for værdiforringelse. Nedskrivning udgør forskellen mellem bogført værdi og nutidsværdien af de forventede fremtidige betalingsstrømme.

Individuel vurdering foretages for udlån, der er af betydelig størrelse for banken eller adskiller sig væsentligt fra den øvrige portefølje.

Til vurderingen af, om der er indtrådt objektiv indikation for værdiforringelse, anvendes nedenstående kriterier:

- Kunden har betydelige økonomiske vanskeligheder.
- Kunden overholder ikke afviklingsaftaler.
- Kunden har fået ændring/lempelse i lånevilkår som følge af økonomiske vanskeligheder.
- Banken vurderer, at der er sandsynlighed for, at kundens engagement påvirkes af gældssanering, tvangsauktion eller konkurs.
- Kunden er registreret i RKI.

Vurderingen af nedskrivningsbehovet foretages kvartalsvist. Til beregning af det individuelle nedskrivningsbehov opstilles den skønnede mest sandsynlige betalingsstrøm.

Engagementer, der er individuelt nedskrevet, nedgraderes automatisk til risikoklassen for misligholdte engagementer for privatkunder og risikoklasse 1 for erhvervs-kunder.

Alle udlån, der ikke nedskrives individuelt, og som kan indpasses i en gruppe, vurderes gruppevist efter regelsættet i IAS 39 og regnskabsbekendtgørelsen.

Bankens model for gruppevise nedskrivninger på privatkunder i Danmark er en ratingmodel baseret på risikoklassificering efter ratingsystemet. Objektiv indikation for værdiforringelse anses for indtruffet, hvis en af nedenstående observationer gør sig gældende:

- Et forværret betalingsmønster, hvilket medfører, at engagementet flytter sig til en dårligere risikoklasse.
- At gruppen som helhed udgør en større risiko end oprindeligt antaget, og risikopræmien for gruppen derfor skal være højere.

Modellens beregning af nedskrivninger bygger på bruttovandringer mellem risikoklasserne. Banken har valgt at anvende egne risikoparametre (PD, LGD, CF) til beregning af risikopræmier i nedskrivningsmodellen. Parametrene er dog korrigeret, så de er i overensstemmelse med regnskabsreglerne.

For Sverige anvendes samme princip som for Danmark, dog modtages ratingklassificering fra et eksternt ratingbureau.

På udlån til erhvervs-kunder anvender banken en simpel model baseret på kundens branchetilhør og bankens forventninger til udviklingen i risikoen på den enkelte branche. De gruppevise nedskrivninger vil blive reguleret, hvis banken for den enkelte branche vurderer, at risikoen er større end oprindeligt antaget, og risikopræmien derfor skal være højere, eller ved vækst i udlån.

I de tilfælde, at der indtræffer begivenheder, som reducerer værdiforringelsen helt eller delvist, tilbageføres nedskrivningen tilsvarende.

ÆNDRINGER AF NEDSKRIVNINGER

Regnskabsbekendtgørelsen bliver ændret med virkning fra 1. januar 2018. Med ændringen tilpasses regnskabsbekendtgørelsen til IFRS 9 om finansielle instrumenter. Ændringerne omfatter klassifikation og måling, nedskrivninger på udlån og regnskabsmæssig sikring.

Nedskrivninger på udlån skal efter de ændrede regler baseres på et princip om forventede tab, mens de gældende regler er baseret på et princip om indtrufne tab. Det forventede kredittab skal regnes for alle finansielle aktiver, som måles til amortiseret kostpris eller dagsværdi gennem anden totalindkomst samt garantier og lånetilsagn. De aktiver, der er omfattet af beregningen af det forventede kredittab, inddeles i tre stadier.

- Stadie 1 omfatter aktiver, hvor der ikke har været en betydelig stigning i kreditrisikoen i forhold til tidspunktet for første indregning.
- Stadie 2 omfatter modsat de aktiver, hvor der har været en sådan stigning i kreditrisikoen.
- Stadie 3 omfatter de misligholdte aktiver.

For aktiver i stadie 1 regnes det forventede kredittab med udgangspunkt i en 12 måneders tabssandsynlighed, mens det forventede kredittab for aktiver i stadie 2 og 3 regnes med udgangspunkt i aktivets forventede levetid. For aktiver i stadie 1 og 2 anvendes en modelbaseret beregning af det forventede kredittab. For stadie 3 aktiver foretages en manuel og individuel beregning af det forventede kredittab. Modelberegningen tager udgangspunkt i aktivernes betalingsstrømme og følgende modelbereggede parameterestimer:

- Sandsynlighed for misligholdelse de næste 12 måneder (PD_{12})
- Sandsynlighed for tab i aktivets levetid (PD_{Liv})
- Tabets størrelse givet misligholdelse (LGD)
- Konverteringsfaktor (CF)

Det forventede kredittab beregnes som eksponeringens størrelse givet misligholdelse (EAD) gange sandsynligheden for misligholdelse gange tabets størrelse givet misligholdelse. Parameterestimaterne bygger på historiske data. Beregningen af det forventede kredittab indeholder fremadrettet information.

Kriterierne, der fastlægger, hvornår der er sket en betydelig stigning i kreditrisikoen, og aktivet derfor skifter fra stadie 1 til stadie 2, har stor betydning for størrelsen af det forventede kredittab. For aktiver med en PD_{12} ved første indregning på under 1 % anses en fordobling af PD_{Liv} og en stigning i PD_{12} på 0,5 %-point for en betydelig stigning i kreditrisikoen. For aktiver med en PD_{12} ved første indregning lig med eller over 1 % skal der ligeledes være sket en fordobling af PD_{Liv} eller en stigning i PD_{12} på 2 %-point. Misligholdelse anses for indtruffet, hvis banken anser det for usandsynligt, at kunden indfrier sin forpligtelse over for banken, eller kunden har været i restance eller overtræk med mere end 1.000 kr. i mindst 90 dage.

INKASSO

Ved kunders misligholdelse af deres forpligtelser over for banken indledes en rykkerproces. Hvis kunden forsat ikke overholder sin aftale efter tre rykkerbreve, indledes en inkassoprocess.

Bankens inkassoprocuderer for privatkunder varetages af en ekstern inkassovirksomhed. For erhvervs-kunder håndteres misligholdelse af forpligtelser i et samarbejde mellem erhvervsrådgiveren og kreditafdelingen.

Banken forsøger så vidt muligt at få eventuelle pantsatte sikkerheder realiseret inden videregivelse til inkasso. Såfremt der er pantsat sikkerhed for en sag, der videregives til inkasso, vil denne blive forsøgt solgt enten frivilligt eller ved tvang.

For at opnå mindst muligt tab, har banken en proces, som skal sikre, at alle muligheder for inddrivelse af gæld udtømmes, før sagen afskrives.

6.4 Måling af kreditrisiko ved anvendelse af IRB-metoden

Banken anvender i Danmark avancerede statistiske modeller til måling af kreditrisikoen på detailkategorien, der består af privatkunder. Modellerne er baseret på følgende risikoparametre:

- Sandsynlighed for misligholdelse (Probability of Default, PD).
- Tab ved misligholdelse (Loss Given Default, LGD).
- Konverteringsfaktor, der angiver andelen af ikke-trukne beløb på kreditter, der forventes at være trukket på misligholdelsestidspunktet (Conversion Factor, CF).

Detaileksponeringer opdeles i følgende undergrupper:

- Eksponeringer med pant i fast ejendom.
- Øvrige eksponeringer.

SANDSYNLIGHED FOR MISLIGHOLDELSE (PD)

Sandsynlighed for misligholdelse (PD) beregnes på kundeniveau og er sandsynligheden for, at en kundes engagement misligholdes inden for de næste 12 måneder. På baggrund af bankens historiske data beregnes sandsynligheden for misligholdelse (PD) Point In Time for de kommende 12 måneder. For at sikre at parametrene tager højde for konjunkturændringer, justeres Point In Time parametrene, så de afspejler det langsigtede gennemsnit af parametrene fra starten af 90'erne og frem til i dag (Through The Cycle parametre). Det er disse parametre, der anvendes til opgørelsen af kapitalkravet.

Eksponeringsvægtet PD (%):	2017	2016	2015	2014	2013
<i>Anvendt:</i>					
Eksponeringer med pant i fast ejendom	1,16	1,17	1,44	1,12	1,26
Øvrige eksponeringer	1,61	1,64	1,75	1,40	1,63
Samlet	1,40	1,42	1,62	1,37	1,58
<i>Observeret:</i>					
Eksponeringer med pant i fast ejendom	0,86	0,86	1,10	0,93	1,10
Øvrige eksponeringer	1,30	1,33	1,43	1,16	1,45
Samlet	1,09	1,11	1,28	1,14	1,40

De observerede misligholdelser er i 2017 faldet, hvilket skyldes forbedring af kundernes kreditkvalitet.

TAB GIVET MISLIGHOLDELSE (LGD)

Tab givet misligholdelse (LGD) angiver, hvor meget vi forventer at tabe på en eksponering, hvis kunden misligholder inden for de næste 12 måneder. LGD beregnes for eksponeringen med udgangspunkt i, hvorvidt denne er dækket af sikkerhed samt typen af sikkerhed f.eks. pant i fast ejendom. Ligesom ved PD'erne justeres Point In Time LGD'erne, så de tager højde for en nedgangsperiode (downturn LGD). Der tages her udgangspunkt i tabshistorik fra 1992. Det er disse parametre, der anvendes til opgørelsen af kapitalkravet.

Eksponeringsvægtet LGD (%):	2017	2016	2015	2014	2013
<i>Anvendt:</i>					
Eksponeringer med pant i fast ejendom	23,58	23,58	20,54	15,84	15,84
Øvrige eksponeringer	33,96	35,80	42,62	52,36	53,60
Samlet	29,07	30,18	32,98	47,95	48,04
<i>Observeret:</i>					
Eksponeringer med pant i fast ejendom	14,66	14,66	12,95	11,49	2,68
Øvrige eksponeringer	21,13	22,28	27,21	36,90	25,92
Samlet	18,09	18,78	20,98	33,84	22,50

De gennemsnitlige tab på misligholdte eksponeringer er lavere end de estimerede. De gennemsnitlige tab er lavere i 2017 end de øvrige år.

TRÆK PÅ UUDNYTTET KREDITRAMME (CF)

Konverteringsfaktoren (CF) angiver andelen af uudnyttet kreditramme, der forventes at blive trukket på misligholdelsestidspunktet. Dette parameterestimat anvendes til at beregne den forventede krediteksponering ved misligholdelse (EAD, Exposure At Default). Konverteringsfaktoren beregnes kun for produkter med mulighed for kredittræk. På lån begrænses krediteksponeringen til restgælden.

Eksponeringsvægtet CF (%):	2017	2016	2015	2014	2013
<i>Anvendt:</i>					
Eksponeringer med pant i fast ejendom	75,88	75,97	76,64	100,00	100,00
Øvrige eksponeringer	94,74	94,73	94,97	109,18	109,47
Samlet	87,44	87,93	88,84	108,07	108,07
<i>Observeret:</i>					
Eksponeringer med pant i fast ejendom	66,55	66,63	66,97	-	85,71
Øvrige eksponeringer	78,24	78,44	81,12	90,38	88,10
Samlet	73,72	74,16	76,39	79,47	87,75

De observerede gennemsnitlige CF-værdier for misligholdte eksponeringer er lavere end de estimerede. Der er ligeledes implementeret en model for CF, der i højere grad tager højde for størrelsen af den utrukne eksponering.

Der foretages hver måned backtest på modellerne samt de parameterestimer, som modellerne bygger på. Resultatet rapporteres hvert kvartal til bestyrelse og risikoteam.

Modeller og parameterestimer anvendes ved opgørelse af kapitalkravet samt i den interne måling og vurdering af kreditrisiko.

6.5 Maksimal krediteksponering

Maksimal krediteksponering opgøres i henhold til regnskabsreglerne som summen af udlån, trukne beløb på kreditter samt stillede garantier efter nedskrivninger og hensættelser

Maksimal krediteksponering efter nedskrivninger (1.000 kr.):

Anfordringstilgodehavender hos centralbanker	272.453
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	3.311.859
Udlån	12.666.560
Andre finansielle aktiver	4.854
Garantier	3.884.196
I alt	20.139.922

75 % af krediteksponeringen er eksponeringer på detail, det vil sige privatkunder.

Maksimal krediteksponering fordelt på eksponeringskategorier (1.000 kr.):

Detail, Danmark	13.305.300
Detail, Sverige	1.872.549
Erhverv	1.268.255
Institut	360.365
Stat	3.333.453
I alt	20.139.922

82 % af krediteksponeringen under detail, Danmark er placeret i risikoklasserne 6-10, der betragtes som kreditmæssigt gode. I detail, Sverige er 53 % af krediteksponeringen placeret i risikoklasserne 6-10.

Maksimal krediteksponering under detail, Danmark fordelt på risikoklasser (1.000 kr.):

Misligholdte engagementer	61.734
1	92.935
2	213.591
3	617.034
4	438.088
5	975.326
6	2.052.192
7	1.998.970
8	1.455.736
9	3.881.983
10	1.517.711
I alt	13.305.300

Maksimal krediteksponering under detail, Sverige fordelt på risikoklasser (1.000 kr.):

Misligholdte engagementer	1.593
1	229.564
2	76.580
3	218.225
4	113.714
5	234.558
6	327.703
7	253.571
8	312.317
9	104.724
10	0
I alt	1.872.549

Bankens krediteksponering på erhverv vedrører hovedsagelig faglige organisationer, foreninger samt virksomheder inden for den finansielle sektor og selvstændigt erhvervsdrivende inden for de liberale erhverv.

Maksimal krediteksponering under erhverv fordelt på branche (1.000 kr.):

Offentlige myndigheder	0
Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri	0
Industri- og råstofudvinding	4
Energiforsyning	2.441
Bygge og anlæg	6
Handel	1.066
Transport, hoteller og restauration	3.943
Information og kommunikation	2.467
Finansiering og forsikring	265.693
Fast ejendom	66.168
Øvrige erhverv	926.467
I alt	1.268.255

Maksimal krediteksponering under erhverv fordelt på risikoklasser (1.000 kr.):

1 (Misligholdte engagementer)	14.126
2c	25.929
2b	533.781
2a	521.750
3	172.669
I alt	1.268.255

55 % af krediteksponeringen under erhverv er placeret i risikoklasserne 2a og 3, der betragtes som kreditmæssigt gode.

Maksimal krediteksponering fordelt på restløbetid (1.000 kr.):	Anfordring	Mindre end 3 måneder	3 måneder til 1 år	1 år til 5 år	Over 5 år	I alt
Detail, Danmark	29.428	1.496.299	704.620	1.654.062	9.420.891	13.305.300
Detail, Sverige	30.787	7.468	4.160	198.700	1.631.434	1.872.549
Erhverv	0	25.882	653.489	146.909	441.975	1.268.255
Institut	3	255.015	5.081	100.266	0	360.365
Stat	272.453	3.061.000	0	0	0	3.333.453
I alt	332.671	4.845.665	1.367.349	2.099.937	11.494.300	20.139.922

STORE EKSPONERINGER

Som led i styringen af kreditrisikoen er der fastsat regler for størrelsen af den samlede eksponering med enkeltkunder og indbyrdes forbundne kunder. I henhold til CRR artikel 395 må en eksponering efter fradrag for særligt sikre dele og modtagne sikkerheder, garantier mv. ikke overstige 25 % af det justerede kapitalgrundlag. For eksponeringer med kreditinstitutter er grænsen dog 100 % af det justerede kapitalgrundlag. Banken indberetter hvert kvartal alle eksponeringer, der før fradrag udgør mere end 10 % af det justerede kapitalgrundlag til myndighederne.

Eksponeringen opgøres i denne sammenhæng som summen af udlån, andre tilgodehavender, uudnyttede kredittilsagn, eventuelle overtræk samt kapitalandele og andre værdipapirer.

Engagementer, der efter fradrag for særligt sikre dele og modtagne sikkerheder, garantier mv. udgør 10 % eller mere af det justerede kapitalgrundlag (1.000 kr.):	Engagement efter fradrag for sikkerheder	I % af det justerede kapitalgrundlag
Organisationer og foreninger	422.329	31,5 %
Andre erhvervsvirksomheder	173.443	13,0 %
I alt	595.772	44,5 %

Det justerede kapitalgrundlag udgør 1.339.313 t.kr.

6.6 Modtagne sikkerheder

For at reducere kreditrisikoen tilstræber banken at opnå mest mulig sikkerhed for kundernes engagementer. Der tages sikkerhed i kundens fysiske aktiver, herunder beboelsesejendomme, fritidshuse, mindre landbrugsejendomme, erhvervsjendomme, ubebyggede grunde og køretøjer samt finansielle aktiver i form af børsnoterede aktier og obligationer. Ved garantier stillet over for realkreditinstitutter får banken indtrædelsesret i fordringen. Bankens sikrer sig desuden ved pant i livsforikringer samt ved udlån til erhvervs-kunder ved kautioner og virksomhedspant.

Sikkerhedsværdien afspejler pantets markedsværdi fratrukket et haircut til dækning af omkostninger i forbindelse med et eventuelt salg af pantet. Fastsættelsen af markedsværdien sker på forskellige måder alt afhængig af, hvad der er pant i. I det tilfælde, at der ikke findes en markedsværdi, foretages et skøn. Markedsværdien overvåges regelmæssigt og revurderes som minimum ved større afvigelser. De anvendte haircuts er forskellige afhængig af aktivet. Der foretages regelmæssigt en revurdering af, om de anvendte haircuts er tilstrækkelige i forhold til at kunne dække forventede gennemsnitlige omkostninger ved et salg.

Størstedelen af bankens blanko-eksponeringer vedrører kunder i de bedste risikoklasser. Over for de danske detailkunder har banken primært pant i fast ejendom. Over for erhvervs-kunder er der hovedsagligt pant i finansielle aktiver i form af aktier og obligationer. De svenske detailkunder er udelukkende blanko-eksponeringer.

Modtagne sikkerheder (1.000 kr.):	Kredit-eksponering	Sikkerhedsværdi	Blanko
Detail, Danmark	13.305.300	7.240.666	6.064.634
Detail, Sverige	1.872.549	0	1.872.549
Erhverv	1.268.255	518.650	749.605
Institut	360.365	0	360.365
Stat	3.333.453	0	3.333.453
I alt	20.139.922	7.759.316	12.380.606

Sikkerheder for detail, Danmark fordelt på risikoklasser (1.000 kr.):	Kredit-eksponering	Sikkerheds-værdi	Blanko
Misligholdte engagementer	61.734	43.729	18.005
1	92.935	38.293	54.642
2	213.591	102.960	110.631
3	617.034	271.055	345.979
4	438.088	192.328	245.760
5	975.326	578.419	396.907
6	2.052.192	1.100.169	952.023
7	1.998.970	1.071.057	927.913
8	1.455.736	848.800	606.936
9	3.881.983	2.211.693	1.670.290
10	1.517.711	782.163	735.548
I alt	13.305.300	7.240.666	6.064.634

Sikkerheder for erhverv fordelt på risikoklasser (1.000 kr.):	Kredit-eksponering	Sikkerheds-værdi	Blanko
1 (Misligholdte engagementer)	14.126	2.212	11.914
2c	25.929	4.182	21.747
2b	533.781	85.408	448.373
2a	521.750	258.211	263.539
3	172.669	168.637	4.032
I alt	1.268.255	518.650	749.605

Modtagne sikkerheder (1.000 kr.):	Ejendom	Bankkonto	Depot/værdipapir	Bil, båd mv.	Garanti og indtrædelsesret	I alt
Detail, Danmark	5.537.629	504	3.243	253.293	1.445.997	7.240.666
Detail, Sverige	0	0	0	0	0	0
Erhverv	59.551	70.007	329.144	2.456	57.492	518.650
Institut	0	0	0	0	0	0
Stat	0	0	0	0	0	0
I alt	5.597.180	70.511	332.387	255.749	1.503.489	7.759.316

6.7 Krediteksponeringer, der er misligholdt eller værdiforringet/nedskrevet

(1.000 kr.):	Misligholdt kredit-eksponering	Værdiforringet kredit-eksponering	Nedskrivninger og hensættelser	Udgiftsført beløb i 2017
Detail, Danmark	61.734	34.553	45.473	4.214
Detail, Sverige	1.593	1.593	2.209	13.908
Erhverv	14.126	7.446	6.224	527
Institut	0	0	0	0
Stat	0	0	0	0
I alt	77.452	43.592	53.906	18.649

Nedskrivninger og hensættelser (1.000 kr.):	Individuelle nedskriv- ninger	Gruppevise nedskriv- ninger	Nedskriv- ninger i alt
<i>Udlån:</i>			
Nedskrivninger, 1. januar	77.187	41.449	118.636
Årets nedskrivninger	39.616	16.038	55.654
Tilbageførsel af tidligere foretagne nedskrivninger	63.293	12.606	75.899
Valutakursregulering	-36	-390	-426
Nedskrivninger, 31. december	53.474	44.491	97.965
Udlån, hvorpå der er foretaget nedskrivninger	96.830	4.633.907	4.730.737
<i>Garantier og uudnyttet kredit:</i>			
Hensættelser, 1. januar	56	0	56
Årets hensættelser	563	0	563
Tilbageførsel af tidligere foretagne hensættelser	187	0	187
Hensættelser, 31. december	432	0	432
Garantier og uudnyttet kredit, hvorpå der er hensat til tab	668	0	668
<i>Tilbageførsel af foretagne nedskrivninger og hensættelser:</i>			
Værdiforringelse reduceret eller bortfaldet	21.884	12.606	34.490
Nedskrivninger, der er endeligt tabt (afskrevet)	41.596	0	41.596
I alt	63.480	12.606	76.086
<i>Endeligt tab/afskrevet:</i>			
Tab, der ikke tidligere har været individuelt nedskrevet/ hensat	1.571	0	1.571
Indgået på tidligere afskrevne fordringer	758	0	758
I alt	813	0	813

Individuelt værdiforringet udlån (1.000 kr.):	Kredit- eksponering	Nedskriv- ning
Økonomiske vanskeligheder	37.718	41.294
Manglende overholdelse af afviklingsaftaler	3.831	5.549
Ændring/lempelse i lånevilkår som følge af låntagers økonomiske vanskeligheder	1.807	6.631
I alt	43.356	53.474
Hensættelser til tab på forpligtelser	236	432
I alt	43.592	53.906

6.8 Eksponeringer med kreditrisiko i henhold til kapitaldækningsreglerne

Opgørelsen af krediteksponeringen i henhold til kapitaldækningsreglerne adskiller sig fra regnskabsreglernes maksimale kreditrisiko ved at medtage alle eksponeringer mod kreditrisiko, herunder uudnyttede kredittilsagn og materielle aktiver m.v.

Eksponering efter nedskrivninger og andre værdireguleringer (1.000 kr.):

Balanceførte poster:

Anfordringstilgodehavender hos centralbanker	272.453
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	3.311.859
Udlån	12.666.560
Andre finansielle aktiver	4.854
Andre balanceførte poster med kreditrisiko	437.114
I alt	16.692.840

Ikke-balance poster:

Garantier	3.884.196
Uudnyttede kredittilsagn	7.895.554
Finansielle instrumenter	119.545
I alt	11.899.295

Eksponering efter nedskrivninger og andre værdireguleringer **28.592.135**

I henhold til CRR skal eksponeringerne opdeles i en række eksponeringsklasser efter eksponeringens modpart eller karakteristika.

Eksponering fordelt på eksponeringsklasser (1.000 kr.):	31.12.2017	Gennemsnit
Stat	3.333.953	3.355.647
Institutter	468.838	394.997
Erhverv	2.217.574	2.150.915
Misligholdte	8.740	13.672
Andre poster	437.114	443.330
Detail, Danmark	20.140.632	19.406.399
Detail, Sverige	1.985.284	1.735.149
I alt	28.592.135	25.764.960

I eksponeringsklassen 'Misligholdte' placeres alene misligholdte eksponeringer under standardmetoden.

77 % af bankens samlede eksponering med kreditrisiko vedrører detaileksponeringer, dvs. eksponering mod privatkunder.

6.9 Eksposering under standardmetoden

Banken anvender standardmetoden til opgørelse af kreditrisikoen på eksponeringer over for stat og offentlige myndigheder, detail Sverige, institutter og erhverv.

Eksposering for 1.249 mio. kr. opfylder kriterierne for SME, dvs. at banken kan reducere risikovægten på disse.

Eksposering fordelt på brancher (1.000 kr.):	31.12.2017	Heraf SME
Stat og offentlige myndigheder	3.333.953	0
Bygge og anlæg	299	299
Ejendomshandel og udlejning	134.258	87.232
Finansiering og forsikring	892.093	20.119
Handel og Transport	32.680	16.690
Industri, råstofudvinding og forsyningsvirksomhed	3.402	3.402
Information og kommunikation	102.630	100.330
Kultur, fritid og anden service	673.265	240.991
Offentlig administration, sundhed og undervisning	725.278	663.425
Øvrigt erhverv	131.247	116.521
I alt	6.029.105	1.249.009

Banken har foretaget kreditreduktion på baggrund af finansielle sikkerheder for 376 mio. kr.

Eksposering dækket af sikkerheder (1.000 kr.):	Finansielle sikkerheder
Stat	0
Regionale og lokale myndigheder	0
Institutter	0
Erhverv	376.481
Misligholdte	0
Kortsigtet kreditvurderinger	0
Andre poster	0
I alt	376.481

6.10 Eksposering under IRB-metoden

Banken har Finanstilsynets tilladelse til at anvende den avancerede IRB-metode til opgørelse af kreditrisikoen på detaileksponeringer i Danmark.

Detaileksponeringer opdeles i følgende undergrupper:

- Eksposeringer med pant i fast ejendom.
- Øvrige eksposeringer.

Krediteksponering ved misligholdelse (EAD, Exposure At Default) er et udtryk for, hvor stor kundens forpligtelse over for banken forventes at være ved misligholdelse. EAD tager således højde for, at kunden kan nå at udnytte et eventuelt utrukket beløb på en kredit eller foretage overtræk på sine konti.

EAD under IRB metoden (1.000 kr.):	31.12.2017	Gennemsnit
Eksposering efter nedskrivninger og andre værdireguleringer	20.140.632	19.406.399
Nedskrivninger og andre værdireguleringer	66.122	67.978
Justering for konverteringsfaktorer	-1.150.781	-1.117.897
Eksposering ved misligholdelse, EAD	19.055.973	18.356.480

Note: Gennemsnitlige EAD er beregnet som et simpelt gennemsnit af de kvartalsvise opgørelser af eksponeringen på eksponeringskategorien.

EAD fordelt på eksponeringsklasser (1.000 kr.):	31.12.2017	Gennemsnit
Eksposeringer med pant i fast ejendom	8.999.560	8.561.885
Øvrige eksposeringer	10.056.413	9.794.595
I alt	19.055.973	18.356.480

53 % af krediteksponeringen vedrører øvrige eksposeringer, dvs. eksposeringer der er dækket ved anden sikkerhed end pant i fast ejendom samt usikrede eksposeringer.

EAD fordelt på risikoklasser (1.000 kr.):	PD i %	EAD
Misligholdte engagementer	100,00	111.954
1	23,52	117.625
2	5,68	241.040
3	4,00	679.339
4	2,32	491.019
5	1,40	1.169.876
6	0,90	2.405.324
7	0,74	2.367.408
8	0,37	1.991.717
9	0,18	5.738.920
10	0,03	3.741.751
I alt	1,40	19.055.973

Note: PD er her defineret, som den PD for risikoklassen, der anvendes til beregning af den samlede risikoeksponering ved opgørelsen af bankens solvens.

85 % af krediteksponeringen er placeret i risikoklasserne 6-10, hvor sandsynligheden for tab er lav.

Eksponeringer med pant i fast ejendom (1.000 kr.):	Gennemsnitlig risikovægt i %	EAD	Udlån og garantier	Udnyttede kredittilsagn
Misligholdte engagementer	113,7	31.610	15.501	1.049
1	144,0	55.688	48.373	9.012
2	87,7	127.839	110.864	22.265
3	73,0	322.568	288.019	45.260
4	53,4	228.218	202.940	33.326
5	39,0	501.768	408.869	123.663
6	29,2	1.165.524	989.517	232.723
7	25,5	1.003.280	856.784	193.379
8	15,7	860.454	651.211	282.184
9	9,3	2.969.492	2.177.144	1.071.670
10	2,3	1.733.118	1.093.293	872.426
I alt	20,3	8.999.559	6.842.515	2.886.957

Den eksponeringsvægtede gennemsnitlige LGD for eksponeringer med pant i fast ejendom udgør 23,6 %.

86 % af krediteksponeringen med pant i fast ejendom er placeret i risikoklasserne 6–10, hvor sandsynligheden for tab er lav.

Øvrige eksponeringer (1.000 kr.):	Gennemsnitlig risikovægt i %	EAD	Udlån og garantier	Udnyttede kredittilsagn
Misligholdte engagementer	152,8	80.344	46.233	2.538
1	115,9	61.937	44.562	15.562
2	31,8	113.201	102.727	10.821
3	39,6	356.771	329.015	27.659
4	37,5	262.801	235.148	27.964
5	23,1	668.108	566.457	110.323
6	22,2	1.239.800	1.062.675	190.451
7	22,9	1.364.128	1.142.186	240.199
8	18,5	1.131.263	804.525	364.534
9	13,6	2.769.428	1.704.839	1.162.683
10	6,2	2.008.633	424.418	1.795.641
I alt	19,1	10.056.414	6.462.785	3.948.375

Den eksponeringsvægtede gennemsnitlige LGD for øvrige eksponeringer udgør 35,8 %.

85 % af krediteksponeringen på øvrige eksponeringer er placeret i risikoklasser 6–10, hvor sandsynligheden for tab er lav.

Værdireguleringer og forventet tab, EL (1.000 kr.):	2017	2016	2015	2014	2013
<i>Nedskrivninger og hensættelser:</i>					
Eksponeringer med pant i fast ejendom	24.200	24.287	30.219	9.072	12.151
Øvrige eksponeringer	41.922	43.509	52.237	88.382	104.063
I alt	66.122	67.796	82.456	97.454	116.214
<i>Forventet tab, EL:</i>					
Eksponeringer med pant i fast ejendom	31.815	30.274	35.911	9.214	12.517
Øvrige eksponeringer	54.086	56.909	70.675	109.003	121.418
I alt	85.901	87.183	106.586	118.217	133.935

Note: Forventet tab er ikke direkte sammenligneligt med nedskrivninger og hensættelser, da forventet tab dækker det forventede tab de næste 12 måneder, mens nedskrivninger og hensættelser dækker ændringen i tabsforventningerne over hele eksponeringens løbetid opgjort på et givent tidspunkt. Forventet tab er beregnet på baggrund af de parameterestimater, der anvendes ved opgørelsen af den samlede risikoeksponering.

Nedskrivninger og hensættelser på eksponeringer falder i 2017, som følge af færre kunders misligholdelse grundet økonomiske vanskeligheder. Dette medfører også et fald i det forventede tab.

6.11 Kapitalkrav kreditrisiko

Risikoeksponering fordelt på risikoklasser (1.000 kr.):	Risiko-eksponering	Kapitalkrav
Stat	0	0
Regionale og lokale myndigheder	0	0
Institut	129.386	10.351
Erhverv	750.278	60.022
Misligholdte, erhverv	8.991	719
Misligholdte, Sverige	1.594	128
Kortsigtede kreditvurderinger	0	0
Andre poster	362.732	29.019
Detail, Sverige	1.403.217	112.257
Detail, Danmark	3.748.573	299.886
<i>Eksponeringer med pant i fast ejendom</i>	<i>1.827.602</i>	<i>146.208</i>
<i>Øvrige eksponeringer</i>	<i>1.920.971</i>	<i>153.678</i>
I alt	6.404.771	512.382

7. Modpartsrisiko

Modpartsrisiko er risiko for økonomiske tab for begge parter i en given transaktion. Det skyldes, at markedsværdien af handleerne ændrer sig over tid i takt med, at de underliggende markedsfaktorer ændrer sig, og kan over tid skifte mellem at have en positiv og negativ markedsværdi. Hvis en modpart går konkurs, og forretninger med modparten efter netting og realisation af modtagne sikkerheder har en positiv markedsværdi, vil det medføre et økonomisk tab for banken.

Banken har i sin kreditpolitik regler for håndtering af modpartsrisici. Brugen af afledte instrumenter er underlagt de almindelige bevillingsregler og kreditpolitikker. I engagementsovervågningen tages der højde for, at den beregnede eksponeringsværdi ikke overstiger den bevilgede kreditgrænse på modparten.

Når der indgås aftaler om finansielle kontrakter, sker der en løbende overvågning af disse i bankens overvågningssystem. Udnyttelsen af de bevilgede finansielle lines overvåges dagligt. Udover den daglige kontrol af, om bevilgede lines er overholdt, sker der en løbende kontrol af, om bevilgede lines er udnyttet, og såfremt dette ikke er tilfældet, bliver lines enten slettet eller maksimum nedsat til det aktuelle behov.

Inden lines til finansielle modparter bevilges, foretages en grundig kreditvurdering af de finansielle modparter, baseret på den enkelte modparts regnskaber. For udenlandske og større danske kreditinstitutter tages derudover i betragtning, hvordan kreditinstitutterne er ratede af internationale ratingbureauer som Standard & Poors, Fitch eller Moody's.

Modpartsrisiko (1.000 kr.) :

Samlet risikoeksponering underlagt et CVA tillæg	119.212
CVA tillæg	1.804

Banken anvender til imødegåelse af modpartsrisikoen i videst muligt omfang netting- og rammeaftaler. Disse aftaler vil være de internationale ISDA Master Agreements, ofte med tilknyttede Credit Support Annex aftaler (CSA). I disse aftales det, at såfremt nettomarkedsværdien på indgåede finansielle kontrakter overstiger et fastsat maksimum, så skal der stilles sikkerhed, der typisk vil være i form af kontant deponering.

Banken afvikler herudover sine indgåede forretninger via CLS-aftaler (Continuous Linked Settlement), VP eller Euroclear, hvorved afviklingsrisici minimeres mest muligt.

Banken anvender markedsværdien for modpartsrisiko til at opgøre eksponeringens størrelse og risikovægtning for afledte finansielle instrumenter.

Banken anvender standardmetoden ved opgørelse af kapitalkravet for modpartsrisiko. Ved metoden indgår markedsværdien af kontrakter med positiv markedsværdi og hovedstolene af samtlige finansielle kontrakter.

I forbindelse med bankens fastsættelse af det tilstrækkelige kapitalgrundlag tages der udgangspunkt i den samlede risikoeksponering for modpartsrisiko opgjort efter metoderne i Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 575/2013. Der holdes kapital svarende til 8 % af den samlede risikoeksponering samt et eventuelt tillæg ved overnormale risici.

8. Markedsrisiko

Lån & Spar påtager sig som et naturligt led i bankens aktiviteter markedsrisici. Markedsrisiko er overordnet defineret, som risikoen for, at markedsværdien af bankens aktiver og passiver ændrer sig som følge af ændringer på de finansielle markeder. Markedsrisici er således en konsekvens af bankens åbne positioner i de finansielle markeder og kan opdeles i følgende typer;

- Renterisiko - risikoen for tab, som følge af ændringer i markedsrenterne.
- Aktierisiko - risikoen for tab, som følge af ændringer i aktiekurserne.
- Valutarisiko - risikoen for tab, som følge af ændringer i valutakurserne.

Hovedparten af bankens aktiviteter vedrørende omsætning og positionstagning sker i relativt enkle markedsrelaterede produkter og foretages af bankens markedsafdeling. Der er tale om de mest handlede rentebaserede produkter samt handel med børsnoterede aktier, investeringsforeningsbeviser og valutainstrumenter. Banken påtager sig også markedsrisici som et led i den finansielle styring til støtte for tilvejebringelsen af likviditet og den daglige styring heraf.

8.1 Målsætning og politik for markedsrisiko

Banken ønsker at opnå det bedst mulige afkast under hensyntagen til:

- At der føres en forsigtig og konservativ markedsrisikopolitik.
- At der primært er investeret i likvide danske børsnoterede værdipapirer.
- At den forventede markedsrisiko ikke væsentligt overstiger den forventede basisindtjening.
- At holde en høj etisk standard jf. bankens politik om etiske investeringer.

Bestyrelsen fastlægger de overordnede politikker, rammer og principper for markedsrisici. Rammerne understøtter den overordnede risikoappetit og angiver specifikke grænser for, hvor stor en risiko banken ønsker at påtage sig.

Markedsrisikopolitikken og rammerne danner grundlag for udarbejdelsen af skriftlige forretningsgange samt afstemnings- og kontrolprocedurer for de relevante forretningsområder.

8.2 Styring og overvågning af markedsrisiko

Opgørelse og overvågning af markedsrisikoområdet sker dagligt, det være sig både intra-day og end-of-day overvågning. Overvågningen sker ved hjælp af et risikostyringssystem, der kan håndtere de forskellige typer af finansielle instrumenter. Positioner, der overskrider de fastlagte rammer og beføjelser, rapporteres straks til direktionen. Såfremt positionerne overskrider direktionens samlede rammer og beføjelser, rapporteres der straks til bestyrelsen.

Banken har fuldstændig funktionsadskillelse mellem udførende, kontrollerende og rapporterende enheder.

8.3 Rapportering

Bestyrelsen informeres minimum en gang hvert kvartal om bankens overordnede markedsrisiko. Rapportering til direktionen foretages på ugentlig basis eller oftere, hvis det skønnes nødvendigt samt ved eventuelle overskridelser af de fastlagte beføjelser.

8.4 Renterisiko

Renterisiko er ændringen i nutidsværdien af fastforrentede fordringer ved ændring i markedsrenten.

De overvejende renterisici stammer fra aktiviteter, der involverer almindelige bankforretninger som ind- og udlån, handel og positionstagning i renterelaterede produkter. Bankens renterisiko opgøres på baggrund af varighedsmål. Bankens beholdning af konverterbare realkreditobligationer indgår i renterisikoen med den optionsjusterede varighed. Renterisikoen i valuta omregnes til danske kroner, og ved opgørelsen af nettorenterisikoen modregnes den negative renterisiko i den positive renterisiko.

Banken er, primært som følge af investeringer i obligationer, eksponeret for kurstab ved en rentestigning. Oversigten viser bankens beholdning i gældsinstrumenter. Som det fremgår, er beholdningen primært placeret i danske realkreditobligationer.

Poster med markedsrisiko (1.000 kr.):	Beholdnings- værdi før risikovægtning	Risiko- eksponering	Kapitalkrav
Statsobligationer	4.136		
Realkreditobligationer	2.281.030		
Andre gældsinstrumenter	75.180		
I alt	2.360.346	454.225	36.338

Oversigten nedenfor viser fordelingen af renterisiko i varighedsbånd opgjort på den totale beholdning ved en rentestigning på 1 %-point (standard rentechok).

Renterisiko efter modificeret varighed (1.000 kr.):

0-12 mdr.	-197
1-3,6 år	5.922
Over 3,6 år	15.434
I alt	21.159

Oversigten nedenfor viser fordelingen af renteeksponeringen fordelt på valuta. Som det fremgår, er bankens renterisiko i DKK.

Renterisiko opdelt på valutaer med størst renterisiko (1.000 kr.):

DKK	26.112
EUR	-37
SEK	-4.915
Øvrige valutaer	-1
I alt	21.159

Når den totale renterisiko er positiv, er det udtryk for et tab ved en rentestigning på 1 %-point. Udover obligationer og afledte finansielle instrumenter omfatter den totale renterisiko også renterisikoen på fastforrentede udlån og indlån, som regnskabsmæssigt måles til amortiseret kostpris efter første indregning, og hvor værdien derfor ikke påvirkes direkte af ændringer i renteniveauet. Den forventede direkte effekt på resultat og egenkapital ved en rentestigning på 1 %-point udgør 22.431 t.kr. før skat, hvilket svarer til renterisikoen på de aktiver og forpligtelser, der måles til dagsværdi efter første indregning.

Banken foretager yderligere stresstest af renterisikoen inden for handelsbeholdningen. Disse stresstest indeholder rentechok, som ud over en parallelforskydning også indeholder rentechok, som påvirker rentekurven forskelligt afhængig af varighed. Nedenfor er angivet scenarier, hvor kurven parallelforskydes med 1 % og for rentechok på 2,0 % på forskellige dele af kurven. Bankens vil have den største risiko ved en ændring af den korte rente.

Varighedsbånd (1.000 kr.):	Beholdnings- værdi før risiko- vægtning	Risiko- eksponering	Kapital- reservation	Kapital- reservation ved twist af rentekurve i den korte ende med 2 %	Kapital- reservation ved twist af rentekurvens midterste del med 2 %	Kapital- reservation ved twist af rentekurve i den lange ende med 2 %
0-3 mdr.	1.335.943	58.765	4.701	9.402	4.701	4.701
3-6 mdr.	408.397	99.724	7.978	15.956	7.978	7.978
6-12 mdr.	-82.843	29.901	2.392	4.784	2.392	2.392
1-2,8 år	418.930	81.811	6.545	6.545	13.090	6.545
2,8-5,7 år	142.921	77.631	6.211	6.211	12.421	6.211
Over 5,7 år	136.998	106.393	8.511	8.511	8.511	17.023
I alt	2.360.346	454.225	36.338	51.409	49.093	44.849

RENTERISIKO UDEN FOR HANDELSBEHOLDNING

Bankens renterisiko uden for handelsbeholdningen består hovedsagligt af renterisiko på fastforrentede udlån. Renterisikoen beregnes som forskellen i nutidsværdien af ydelsen ved gældende rente og ved et rentechok.

Renterisikoen uden for handelsbeholdningen opgøres løbende af bankens risikostyringssystem.

Banken har pr. 31. december 2017 en samlet renterisiko uden for handelsbeholdningen på -1.272 t.kr. beregnet ved en rentestigning på 1 %-point (standard rentechok).

8.5 Aktierisiko

Aktierisiko er risikoen for tab som følge af udsving i aktiekurserne ved et mildt recession scenarie. Denne risiko beregnes som nettoværdien af lange og korte positioner i aktier og aktiebaserede instrumenter. Aktiepositionerne er opgjort afhængig af, om de er i eller uden for handelsbeholdningen.

Aktierisiko (1.000 kr.):

Aktier i handelsbeholdning	1.968
Aktier uden for handelsbeholdning	12.606
I alt	14.574

Oversigten nedenfor viser bankens beholdning af aktier. Som det fremgår af oversigten, er bankens andel af aktier i handelsbeholdningen ikke væsentlig set i forhold til bankens justerede kapitalgrundlag. Det fremgår ligeledes af oversigten, hvorledes kapitalpåvirkningen vil være ved en svær negativ markedsudvikling. Effekten vil også have en negativ betydning på bankens resultat og kapitalgrundlaget svarende til ca. 18.333 t.kr.

Aktierisiko (1.000 kr.):	Markeds-værdi	Risiko-eksponering	Kapital-reservation	Kapitalreservation ved svær negativ markedsudvikling
Aktier i handelsbeholdningen	774	1.547	124	37
Aktier uden for handelsbeholdning	105.049	232.639	18.611	2.792
Kollektive investeringsforeninger	15.625	64.455	5.156	773
I alt	121.448	298.642	23.891	3.602

AKTIER UDEN FOR HANDELSBEHOLDNINGEN

Aktier uden for handelsbeholdningen er kendetegnet ved, at de ikke er erhvervet med handelshensigt. Banken har som følge af samarbejde med andre pengeinstitutter aktier i flere sektorselskaber. Sektorselskaberne har til formål at understøtte pengeinstitutternes forretning inden for eksempelvis betalingsformidling og it. Deltagelse i sektorselskaber er en nødvendighed for at drive en bank som Lån & Spar.

Aktier, der kapitalmæssigt anses for ikke at indgå i handelsbeholdningen, måles til dagsværdi, og eventuelle værdireguleringer tages over resultatopgørelsen. Der er tale om noterede aktier, hvor dagsværdien opgøres efter almindelige værdiansættelsesmetoder. For visse sektorselskaber omformes aktierne periodisk, så det enkelte pengeinstituts aktiebeholdning svarer til den relative andel af forretningsomfanget med sektorselskabet. For disse aktier opgøres dagsværdien på grundlag af den kurs, som det er aftalt skal anvendes ved omfordeling af aktierne.

Aktier uden for handelsbeholdningen (1.000 kr.):

Aktier, 1. januar	100.819
Tilgang ved køb	2.239
Urealiseret gevinst/tab	3.903
Realiseret gevinst/tab	84
Afgang ved salg	-1.996
Aktier, 31. december	105.049

Urealiserede gevinster/tab medregnes i den egentlige kernekapital.

8.6 Valutarisiko

Valutarisiko er risikoen for tab på positioner i udenlandsk valuta som følge af ændringer i valutakurser. Valutarisikoen i banken opgøres efter principperne i Valutaindikator 1 og 2 i henhold til Finanstilsynets regnskabsbekendtgørelse.

Valutaindikator 1 opgøres som den største numeriske værdi af summen af nettotilgodehavender (lang position) eller summen af nettogæld (kort position) for hver valuta opgjort i danske kroner.

Valutakursindikator 2 beregnes som et samlet tal, hvor der tages højde for, hvor meget de enkelte valutaer, der indgår i målet, har svinget i forhold til hinanden og i forhold til danske kroner.

Bankens aktiviteter omfatter udlån og indlån i andre valutaer end danske kroner, herunder særligt udlån i svenske kroner. Herudover er banken eksponeret for udsving i udenlandsk valuta som følge af sine handelsaktiviteter. Eksponeringen i de forskellige valutaer afdækkes løbende, og banken har derfor kun en mindre nettoeksponering i udenlandsk valuta.

Valutarisiko (1.000 kr.):

Valutakursindikator 1	31.850
Valutakursindikator 1 i procent af kernekapital	2,6 %
Valutakursindikator 2	167
Valutakursindikator 2 i procent af kernekapital	0,0 %

8.7 Kapitalkrav markedsrisiko

Banken benytter ved opgørelse af kapitalkravet for markedsrisiko standardmetode i henhold til reglerne i kapitaldækningsbekendtgørelsen. Ved beregning af kapitalkravet skelnes der imellem generel og specifik risiko, samt mellem poster i og uden for handelsbeholdningen.

Poster med markedsrisiko (1.000 kr.):	Generel risiko	Specifik risiko	Risiko-eksponering	Kapitalkrav
Gældsinstrumenter	345.450	108.775	454.225	36.338
Aktier	943	1.079	2.022	162
Kollektive investeringsordninger	64.455		64.455	5.156
Valutaposition	31.850		31.850	2.548
I alt			552.552	44.204

9. Likviditetsrisiko

Likviditetsrisici er overordnet set risikoen for, at banken ikke har likviditet til at opfylde sine betalingsforpligtelser til tiden. I Lån & Spar er likviditetssituationen præget af indlånsover-skud, som betyder, at banken for nuværende ikke har haft behov for at tiltrække fremmedfinansiering.

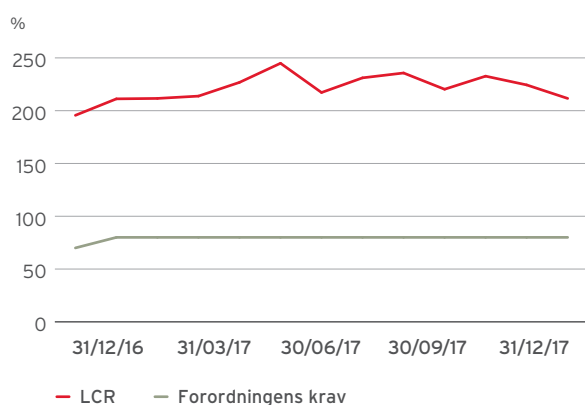
Det fremgår af nedenstående figur, at banken gennem 2017 har haft en pæn likviditetsoverdækning i forhold til Liquidity Coverage Ratio (LCR)-kravet. LCR-værdien af likviditetsbufferen udgør ved årets ultimo 5.190,2 mio. kr. og det netto stressede nettooutflow er opgjort til 2.452,3 mio. kr., svarende til en LCR på 211,6 %. For 2017 er lovgivningens krav til LCR 80 %, og fra 2018 og frem er kravet 100 %.

Det lovmæssige krav til likviditet er fastsat i Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 575/2013 (CRR) samt Europa-Kommissionens delegerede retsakt 2015/61.

Banken har tilsvarende også i 2017 haft en pæn likviditets-overdækning i forhold til likviditetskravet i Tilsynsdiamanten. I forhold til 15 %-kravet udgør overdækningen 176,8 %, mens det tilsvarende tal for 10 %-kravet er 142,6 %.

Likviditetskravet i Tilsynsdiamanten forventes at blive op-dateret i 2018. Det nye pejlemærke vil tage udgangspunkt i EU-lovgivningens LCR-krav. Det nye pejlemærke vil formentlig indebære, at pengeinstitutterne skal have likviditet til at klare et tre måneders stress.

LCR - LIKVIDITETSKRAV

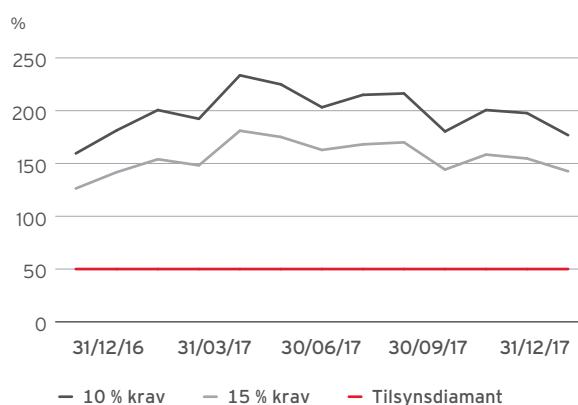
9.1 Målsætning og politik for styring af likviditetsrisici

Banken har en målsætning om at have en betryggende margin til Liquidity Coverage Ratio (LCR)-kravet og til Tilsynsdiamantens likviditetskrav.

Bestyrelsen har gennem likviditetspolitikken, direktionsinstruksen og beredskabsplaner fastsat rammer for, hvor store likviditetsrisici banken ønsker at pådrage sig. Beredskabsplanerne er med til at sikre, at banken har effektive procedurer og arbejdsgange i forbindelse med eventuelle negative eller kritiske likviditetssituationer.

For at sikre funding i krisesituationer, har banken udarbejdet en beredskabsplan, som træder i kraft under givne forudsætninger, og derudover holdes en likviditetsbuffer bestående af likvide værdipapirer med en høj kreditvurdering, som kan sælges eller anvendes som sikkerhed i fundingaktiviteter.

TILSYNSDIAMANTEN

9.2 Risikomåling og rapportering af likviditetsrisici

Banken har implementeret flere forskellige interne modeller til at estimere det fremadrettede likviditetsbehov. Modellerne tager udgangspunkt i det foreliggende budget, men også i de historiske kendte likviditetstræk. Derudover foretages forskellige stress af likviditetssituationen.

Disse redskaber, sammen med en detaljeret rapportering, benyttes i bankens likviditetsudvalg, der mødes regelmæssigt og gennemgår såvel den kortsigtede som den langsigtede likviditetssituation.

Bankens bestyrelse modtager detaljeret rapportering ved hvert møde om bankens aktuelle og fremadrettede likviditetssituation.

Bankens risikostyringsfunktion har ansvaret for at overvåge og rapportere, at bankens likviditetsrisiko ligger inden for de udstukne rammer. Bankens økonomiafdeling har ansvaret for at udarbejde stresstest og andre likviditetsanalyser. Der rapporteres dagligt til direktionen om bankens balance- og likviditetssituation og herigennem likviditetsberedskabet.

9.3 Stresstest af bankens likviditetsbeholdning

Banken foretager likviditetsstresstest med henblik på at vurdere niveauet af den aktuelle likviditetsrisiko og sikre, at banken har en passende reaktionstid i en potentiel krisesituation. Stresstestene gennemføres månedligt. Likviditetsstresstestene dækker 12 måneder frem.

Stresstestene gennemføres ved at opstille scenarier, der alt andet lige vil påvirke likviditeten negativt i forhold til normal-situationen. Effekten på likviditetskrav og likviditetsbuffer opgøres for hvert scenarie isoleret set, og uden hensyntagen til eventuelle handlinger, banken måtte foretage, hvis det enkelte scenarie indtræffer.

De forskellige scenarier omfatter både generelle markedskriser og bankspecifikke scenarier. I stresstestene indgår områder som hurtigt fald i bankens indlån, større træk på uudnyttede kreditter, fald i værdien af aktier og obligationer, ingen pengemarkedsforretninger ved udløb m.m.

10. Gearingsgrad

Som supplement til de meget komplicerede kapitaldækningsregler er der med CRR/CRD IV introduceret et supplerende og mere simpelt mål for bankens gearing. Gearingsgraden er et risikoneutralt mål for, hvor stor bankens kernekapital er i forhold til bankens samlede uvægtede eksponeringer. Gearingsgraden blev i denne form introduceret i CRR forordningen som et mål for, hvor stor den regnskabsmæssige gearing må være.

Der er foreløbig tale om et indberetningskrav. Der er endnu ikke vedtaget en grænse for gearingen.

I CRR forordningen stilles der krav til, at gearingsgraden offentliggøres sammen med relevant information omkring udviklingen i gearingsgraden.

Gearingsgraden pr. 31. december 2017 er beregnet til 5,5 %, baseret på kernekapitalen inklusiv overgangsjusteringerne

for kapitalen. Såfremt gearingsgraden blev beregnet med udgangspunkt i fuldt indfasede kapitaldækningsregler, ville gearingsgraden ligeledes udgøre 5,5 %. Banken har en målsætning om at gearingen ikke må blive mindre end 5,0 %.

Bestyrelsen har instrueret direktionen i at tilsi­kre, at Lån & Spar har forsvarlige processer og metoder til identifikation, styring og overvågning af bankens gearingsrisiko, opgjort som kernekapitalen i forhold til aktiver og garantier. Direktionen er ansvarlig for at følge udviklingen i bankens risiko for overdreven gearing, herunder skal direktionen rapportere til bestyrelsen om udviklingen i bankens gearingsrisiko.

I Lån & Spars interne politikker på kredit-, markeds- og likviditetsområdet er der således opsat kvantitative mål, der begrænser omfanget af de gearingsrisici, som banken er villig til at påtage sig.

Uvægtede eksponeringer (1.000 kr.):

<i>Aktiver i alt:</i>	19.211.885
Justeringer vedrørende derivater	80.438
Justeringer vedrørende ikke-balanceførte poster	3.171.129
Øvrige justeringer, herunder justeringen af kernekapitalen	-76.843
Uvægtede eksponeringer i alt	22.386.610
<i>Eksponeringer på balancen, dog uden derivater:</i>	
Balanceposter, bortset fra poster vedrørende derivater, dog inkl. sikkerhedsstillelse	19.172.778
Aktiver fratrukket i beregningen af kernekapitalen	-76.843
Eksponeringer på balancen, dog uden derivater, i alt	19.095.936
<i>Eksponeringer vedrørende derivater:</i>	
Derivater til markedsværdi	39.107
Tillæg for Mark-to-Market metoden	80.438
Eksponeringer vedrørende derivater i alt	119.544
<i>Ikke-balanceførte eksponeringer:</i>	
Bruttoværdi af ikke-balanceførte poster	11.779.751
Justeringer ved omdannelse til kreditækvivalente beløb	-8.608.621
Ikke-balanceførte poster i alt	3.171.129
<i>Kapital og totale eksponeringer:</i>	
Kernekapital	1.241.613
Totale eksponeringer	22.386.610
Gearingsgrad	5,5 %

Opdeling af eksponeringer på balancen (1.000 kr.):

Balanceposter, bortset fra poster vedrørende derivater, dog inkl. sikkerhedsstillelse	19.172.778
- heraf eksponeringer i handelsbeholdningen	2.361.923
- heraf eksponeringer uden for handelsbeholdningen	16.810.855
- heraf vedrørende dækkede obligationer	0
- heraf eksponeringer mod stater	3.333.453
- heraf eksponeringer mod institutter	259.091
- heraf ejendomseksponeringer	3.669.547
- heraf eksponeringer mod detail	7.782.754
- heraf eksponeringer mod erhverv	1.144.477
- heraf eksponeringer i default	66.405
- heraf øvrige eksponeringer	555.129

11. Operationel risiko

Operationel risiko er defineret som risikoen for direkte eller indirekte tab forårsaget af u hensigtsmæssige eller mangelfulde interne processer og systemer, menneskelige fejl, eller som følge af eksterne begivenheder inklusive retlige risici.

Operationelle risici forbindes ofte med enkeltstående hændelser, såsom manglende overholdelse af forretningsgange eller arbejdsbeskrivelser, fejl eller nedbrud i den tekniske infrastruktur, kriminelle handlinger, brand-, vand- eller stormskader samt retssager. Operationelle risici er således ikke finansielle risici.

11.1 Politik for styring af operationel risiko

Det er bankens politik at begrænse de operationelle risici under hensyntagen til de omkostninger, som er forbundet hermed. Derudover har banken politikker om it-sikkerhed, kontroller, forsikring og compliance, der også understøtter den operationelle risikostyring.

Banken styrer operationel risiko på tværs af banken gennem et system af omfattende procedurer, handlingsplaner og forretningsgange, der har til formål at minimere antallet samt begrænse omfanget af de operationelle hændelser, der kan medføre tab. Processer, handlingsplaner og forretningsgange forbedres løbende baseret på egne og andres erfaringer. En af metoderne til at opnå dette er at adskille udførende og kontrollerende enheder.

RISIKOSTYRING

Afdelingen er ansvarlig for, at risikostyringen i banken sker på betryggende vis, herunder at der skabes et overblik over bankens risici og det samlede risikobillede. Risikostyring består herigennem bankens ledelse med identificering og minimering af de risici, som banken er udsat for. Risikostyring foretager mindst en gang årligt rapportering af det samlede risikobillede af banken. Derudover modtager bankens ledelse og bestyrelse hvert kvartal rapportering på de enkelte delområder. Den risikoansvarlige refererer direkte til bankens direktion.

COMPLIANCE

Den complianceansvarlige har til opgave at overvåge risikoen for, at banken bliver pålagt sanktioner, lider tab af omdømme, eller at banken eller bankens kunder lider væsentlige økonomiske tab som følge af manglende overholdelse af finansiel lovgivning samt bankens interne retningslinjer. Den complianceansvarlige refererer direkte til direktionen.

INTERN REVISION

Intern revision er en selvstændig stabsfunktion, der er oprettet af bankens bestyrelse i henhold til Finanstilsynets bekendtgørelse om gennemførelse af revision i finansielle virksomheder. Intern revision udfører bl.a. revision af bankens systemer og interne kontroller, bogholderi og regnskabsvæsen, årsregnskab m.m.

IT-SIKKERHED

It-forsyningen er et væsentligt element i operationel risiko. Bankens arbejde med it-strategi og it-sikkerhed tager udgangspunkt i lovgivningsmæssige forhold. Hele it-området er beskrevet system for system, og der er foretaget risikovurdering af samtlige systemer.

Der er udarbejdet beredskabsplaner og nødplaner, der har til hensigt at sikre it-driften trods eventuelle kritiske begivenheder. Endvidere er alle væsentlige systemer dubleret, således at risikoen for nedbrud minimeres.

Outsourcing-leverandører på it-området kontrolleres løbende, og det er sikret, at leverandørerne lever op til bankens it-sikkerhedspolitik.

11.2 Måling og kontrol af operationelle risici

Banken gennemfører årligt en identifikation af operationelle risici i de enkelte forretningsområder. Herefter foretages i samarbejde med de enkelte områder en vurdering af hver enkelt risikotypes potentielle effekt på bankens regnskab.

Derudover har banken iværksat et system, som skal sikre, at alle operationelle hændelser bliver indberettet. Bankens opsamler data og benytter denne viden sammen med det ovenfor nævnte til at vurdere, om der skal ske ændringer i bankens rammer og forretningsgange for at imødegå disse risici.

11.3 Kapitalkrav operationel risiko

I henhold til kapitaldækningsbekendtgørelsen skal banken kapitalmæssigt afdække operationelle risici. Banken anvender basisindikatormetoden til opgørelse af kapitalkravet til de operationelle risici. Denne opgøres som 15 % af basisindikatoren, hvor basisindikatoren defineres som et treårigt gennemsnit af summen af nettorenteindtægter og ikke renterelaterede nettoindtægter.

Operationelle hændelser, der resulterer i kredittab, er en del af kreditrisikobetragtningen, og eventuelle kapitalkrav herfor medtages under kreditrisicireservationen.

Pr. 31. december 2017 udgør kapitalkravet for operationel risiko 104,9 mio. kr.

12. Risikoerklæring

Lån & Spar er en dansk bank med rådgivningscentre i de større byer, der har en større koncentration af uddannelsesinstitutioner for mellemlange og lange videregående uddannelser.

På privatkundeområdet er bankens primære kundegrundlag i Danmark privatpersoner med tilknytning med bankens loyalitetsbanker. Disse er overvejende kendetegnet ved at have en mellemlang eller lang videregående uddannelse og/eller beskæftigelse inden for den offentlige sektor, hvor job-sikkerheden er forholdsvis høj. For de svenske privatkunder er bankens primære kunde grupper privatpersoner med medlemskab af Villaägernes Riksförbund og Hyregästföreningen. På erhvervsområdet er bankens primære kunde grundlag foreninger og organisationer, selvstændigt erhvervsdrivende inden for de liberale erhverv, forsyningsvirksomheder, kommuner samt finansielle investorer.

Lån & Spar ønsker - udover bankprodukter - at tilbyde såvel privat- som erhvervs kunder et bredt sortiment af realkredit-, kapitalforvaltnings-, investerings-, pensions- og forsikringsprodukter. Lån & Spar er endvidere aktive på kreditkortområdet, primært gennem samarbejdet med loyalitetsbankerne.

Lån & Spars risikoprofil er afgrænset til kunder og produkter med begrænset risiko og lav kompleksitet, og indtjeningen skal afspejle den risiko og kapitalbinding, som er forbundet med bankens aktiviteter. Væksten skal ske i et passende tempo, som sikrer, at risikostyringen sker på forsvarlig og betryggende vis. Risikospredningen skal være forsvarlig. Banken ønsker især ikke for stor koncentration på enkeltkunder og risikofyldte brancher.

Lån & Spar skal have et passende robust kapitalgrundlag, som understøtter forretningsmodellen og sikrer den fornødne handlefrihed på ethvert tidspunkt i en konjunkturcyklus. Det er bankens målsætning, at den kapitalmæssige overdækning skal udgøre mindst 2,0 %-point i forhold til det strengeste krav af enten det opgjorte solvensbehov inklusiv de kombinerede bufferkrav eller overgangsbestemmelser for banker med IRB godkendelse. Pr. 31. december 2017 udgør bankens overdækning i forhold til solvensbehovet og de kombinerede bufferkrav 4,9 %-point. I forhold til overgangsbestemmelserne for banker med IRB godkendelse udgør den overskydende kapital 387,2 mio. kr., hvilket svarer til 4,6 % af risikoeksponeringen.

Likviditeten skal være forsvarlig og tilpas forsigtig. Det er Lån & Spars målsætning, at kundeindlån i al overvejende grad skal finansiere kundeudlån, så bankens afhængighed af eksternt funding er så minimal som mulig.

Bankens absolutte risikotolerance kan afspejles ved Finanstilsynets tilsynsdiamant og kapitalmæssige overdækning.

Tilsynsdiamanten:	31.12.2017	Grænseværdi
Store eksponeringer	44,5 %	Mindre end 125 %
Udlånsvækst	9,6 %	Mindre end 20 %
Ejendomseksponering	0,4 %	Mindre end 25 %
Stabil funding	0,7	Mindre end 1
Likviditetsoverdækning	142,6 %	Større end 50 %

Kapitalprocent	15,8 %
Egentlig kernekapitalprocent	14,6 %
Kernekapitalprocent	14,6 %
Solvensbehov	9,2 %
Kombinerede bufferkrav	1,7 %

En gennemgang af forretningsmodel og politikker viser, at forretningsmodellens overordnede krav til de enkelte risikoområder fuldt og dækkende udmøntes i de enkelte politikkers mere specificerede grænser. En gennemgang af bestyrelsens retningslinjer til direktionen og videregivne beføjelser viser, at de reelle risici ligger inden for grænserne, fastsat i de enkelte politikker.

Der anvendes væsentlige ressourcer til løbende at sikre en tilstrækkelig risikorapportering, herunder opfølgning på lovgivnings- og ledelsesmæssige risikorammer.

Rapporteringen til direktionen og øvrige relevante interessenter foretages efter faste retningslinjer. Bestyrelsen modtager løbende rapportering på alle de væsentlige risikoområder.

Det er bestyrelsens vurdering, at bankens aktiviteter holder sig inden for den valgte forretningsmodel, risikoprofil og risikotolerance. Det er ligeledes bestyrelsens vurdering, at risikostyringen i Lån & Spar sker på betryggende vis, herunder at systemer, processer og kompetencer i relation til risikostyring afspejler bankens forretningsmodel, risikoprofil og risikotolerance.

Bestyrelsens vurdering er foretaget på baggrund af den af bestyrelsen vedtagne forretningsmodel, materiale og rapporter forelagt for bestyrelsen af pengeinstituttets direktion, intern revision, pengeinstituttets risikoansvarlige og complianceansvarlige samt på grundlag af evt. af bestyrelsen indhentede supplerende oplysninger eller redegørelser.

Bestyrelsen har dags dato behandlet og godkendt risikoreporteringen 2017.

Oplysninger vedr. ledelsessystemer, jf. CRR-forordning artikel 435, stk. 2 fremgår af årsrapporten og bankens hjemmeside, https://www.lsb.dk/lsb/om_lsb/presse_IR/bestyrelsen/Artikel.

København, den 8. februar 2018

Direktionen

John Christiansen
Adm. direktør

Jesper Schiøler
Bankdirektør

Bestyrelsen

Anders Bondo Christensen
(Formand)

Claus Oxfeldt
(1. næstformand)

Lars Qvistgaard
(2. næstformand)

Jørn Rise Andersen

Grete Christensen

Henrik Horup

Jens Kragh

Lars Wallberg

Helle Bagge Britze

Carsten Mærsk Clausen

Klaus Jespersen

Karsten Poul Jørgensen

Appendiks

APPENDIKS A1: UDSTEDSTE KAPITALINSTRUMENTER

Bilag til Kapitalkravsopgørelsen, oplysningsforpligtelsen jf. Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) nr. 1423/2013

For en afstemning mellem den regnskabsmæssige egenkapital og kapitalgrundlaget i henhold til kapitaldækningsreglerne henvises til note 3 i årsregnskabet for 2017.

Hovedegenskaber ved pengeinstituttets udstedte kapitalinstrumenter

Model for hovedegenskaber ved kapitalinstrumenter		Aktiekapital	Supplerende kapital
1	Udsteder	Lån & Spar Bank A/S	Lån & Spar Bank A/S
2	Entydigt id (feks. CUSIP-, ISIN- eller Bloomberg-id for private investeringer)	DK0010201532	DK0030330238
3	Gældende lovgivning for instrumentet	The overall governing law are the Danish Financial Business Act (the DFBA) and the statutory instrument/order on the calculation of own funds (the SloOF) wherefrom the following articles are relevant: Art. 7(8) and 12(1), from the DFBA, and art, 4(1), nr. 1, cf. art. 6 and 7, from the SloOF.	§ 29 i bekendtgørelse nr. 915 af 12. september 2012 om opgørelse af basiskapital samt artikel 62-71 i forordning (EU) nr. 575/2013
	<i>Regulering</i>		
4	Overgangsbestemmelse i henhold til forordning (EU) nr. 575/2013	Egentlig kernekapital	Supplerende kapital
5	Bestemmelser i overgangsperioden i henhold til forordning (EU) nr. 575/2013	Egentlig kernekapital	Supplerende kapital
6	Bestemmelser efter overgangsperioden i henhold til forordning (EU) nr. 575/2013	Egentlig kernekapital	Supplerende kapital
7	Kvalificeret på individuelt/(del-)konsolideret/individuel og (del-)konsolideret grundlag	Individuelt og konsolideret	Individuelt og konsolideret
8	Instrumenttype (typer angives for hver jurisdiktion) Beløb anerkendt i lovpligtig kapital (valuta i millioner pr. seneste rapporteringssdato)	271 mio. DKK	100 mio. DKK
9	Nominal værdi af instrumentet	271 mio. DKK	100 mio. DKK
9a	Emissionskurs	100 kr.	1.000.000 kr.
9b	Indfrielseskurs	100 kr.	1.000.000 kr.
10	Regnskabsmæssig klassificering	Aktiekapital	Forpligtelse – amortiseret kostpris
11	Oprindelig udstedelsesdato	I/R	17/12/2013
12	Uamortiserabelt eller dateret	Uamortiserabelt	Dateret
13	Oprindelig forfaldsdato	Ingen forfaldsdato	17/12/2023
14	Udsteder-call med forbehold af forudgående myndighedsgodkendelse	Nej	Ja
15	Dato for call-option, datoer for eventuelle calls og indfrielsesbeløb	I/R	17/12/2018

APPENDIKS A1: Udstedte Kapitalinstrumenter FORTSAT

Model for hovedegenskaber ved kapitalinstrumenter		Aktiekapital	Supplerende kapital
16	Datoer for eventuelle efterfølgende calls	I/R	Hver den 17. marts, 17. juni, 17. september og 17. december efter første call-dato
	<i>Kuponrente/udbytte</i>		
17	Fast eller variabelt udbytte/fast eller variabel kuponrente	Variabel	Fast til variabel
18	Kuponrente og tiknyttet indeks	I/R	6,649 % frem til 17. december 2018, herefter CIBOR3 + 5,25 %-point
19	Tilstedeværelse af "dividend stopper"	Nej	Nej
20a	Frit valg, delvist frit valg eller obligatorisk (med hensyn til tidspunkt)	I/R	I/R
20b	Frit valg, delvist frit valg eller obligatorisk (med hensyn til beløb)	I/R	I/R
21	Eksistens af step-up eller andet incitament til indfrielse	Nej	Nej
22	Ikkekumulativt eller kumulativt	Ikkekumulativt	Kumulativt
23	Konvertibelt eller ikkekonvertibelt	I/R	Ikke-konvertibel
24	Hvis konvertibelt: konverteringsudløser(e)	I/R	I/R
25	Hvis konvertibelt: helt eller delvist	I/R	I/R
26	Hvis konvertibelt konverteringssats	I/R	I/R
27	Hvis konvertibelt: obligatorisk eller valgfri konvertering	I/R	I/R
28	Hvis konvertibelt: angiv instrumenttype, der kan konverteres til	I/R	I/R
29	Hvis konvertibelt: angiv udsteder for det instrument, der konverteres til	I/R	I/R
30	Egenskaber for nedskrivning	I/R	Nej
31	Hvis nedskrivning: nedskrivningsudløser(e)	I/R	I/R
32	Hvis nedskrivning: hel eller delvis	I/R	I/R
33	Hvis nedskrivning: permanent eller midlertidig	I/R	I/R
34	Hvis midlertidig nedskrivning: Beskriv opskrivningsmekanismen	I/R	I/R
35	Position i efterstilleleshieraki ved likvidation (angiv instrumenttype, der er umiddelbart over instrumentet)	I/R	Aktiekapital
36	Ikke overensstemmende egenskaber efter overgangsperiode	I/R	I/R
37	Hvis ja, angives ikke overensstemmende egenskaber	I/R	I/R

APPENDIKS A2: KAPITALGRUNDLAG

Model til offentliggørelse af kapitalgrundlag i overgangsperioden

Egentlig kernekapital: Instrumenter og reserver		(A) 1.000 DKK 31. december 2017	(B) Forordning (EU) nr. 575/2013 henvi sning til artikel	(C) Beløb behandlet efter bestemmel- ser før forordning (EU) Nr. 575/2013 eller restbeløb efter forordning (EU) nr. 575/2013
1	Kapitalinstrumenter og overkurs ved emission i tilknytning hertil	271.000	Artikel 26, stk. 1, artikel 27, 28 og 29, EBA-liste (artikel 26, stk. 3)	271.000
	Heraf instrumenttype 1	271.000	EBA-liste, artikel 26, stk. 3	271.000
	Heraf instrumenttype 2	0	EBA-liste, artikel 26, stk. 3	0
	Heraf instrumenttype 3	0	EBA-liste, artikel 26, stk. 3	0
2	Overført resultat	854.709	Artikel 26, stk. 1, litra c)	854.709
3	Akkumuleret anden totalindkomst (og andre reserver) Artikel 26, stk. 1	49.598	Artikel 26, stk. 1,	49.598
3a	Midler til dækning af generelle kreditinstitutrisci	0	Artikel 26, stk. 1, litra f)	0
4	Beløb for kvalificerede poster omhandlet i artikel 484, stk. 3, og overkurs ved emission i tilknytning hertil med forbehold af udfasning fra egentlig kernekapital Artikel 486, stk. 2	0	Artikel 486, st. 2,	0
5	Minoritetsinteresser (beløb tilladt i egentlig kernekapital) Artikel 84	0	Artikel 84	0
5a	Uafhængigt kontrollerede foreløbige overskud fratrukket forventede udgifter eller udbytter	143.148	Artikel 26, stk. 2,	143.148
6	Artikel 26, stk. 2 egentlig kernekapital før lovpligtige justeringer	1.318.455	Summen af række 1 til 5a	1.318.455
Egentlig kernekapital: Lovpligtige justeringer				
7	Yderligere værdjusteringer (negativt beløb) Artikel 34 og 105	(2.628)	Artikel 34 og 105	(2.628)
8	Immaterielle aktiver (fratrukket tilhørende skatteforpligtelse) (negativt beløb)	(45.090)	Artikel 36, stk. 1, litra b), artikel 37 og artikel 472, stk. 4	(45.090)
9	Tom gruppe i EU	I/R		I/R
10	Udsudte skatteaktiver, som afhænger af fremtidig rentabilitet, bortset fra aktiver, som skyldes midlertidige forskelle (fratrukket tilknyttede skatteforpligtelse, hvis betingelserne i artikel 38, stk. 3, er opfyldt) (negativt beløb)	0	Artikel 36, stk. 1, litra c), artikel 38 og artikel 472, stk. 5	0
11	Dagsværdireserver i relation til gevinst eller tab på sikring af pengestrømme	0	Artikel 33, litra a)	0

APPENDIKS A2: KAPITALGRUNDLAG FORTSAT

Egentlig kernekapital: Instrumenter og reserver		(A) 1.000 DKK 31. december 2017	(B) Forordning (EU) nr. 575/2013 henvi- sning til artikel	(C) Beløb behandlet efter bestemmel- ser før forordning (EU) Nr. 575/2013 eller restbeløb efter forordning (EU) nr. 575/2013
12	Negative beløb, der fremkommer ved beregningen af forventede tab	(22.997)	Artikel 36, stk. 1, litra d), artikel 40, artikel 159 og artikel 472, stk. 6	(22.997)
13	Stigning i egenkapitalen, som er genereret af securitiserede aktiver (negativt beløb) Artikel 32, stk. 1	0	Artikel 32, stk. 1,	0
14	Gevinster eller tab på forpligtelser værdiansat til dagsværdi, som skyldes ændringer i instituttets egen kreditsituation	0	Artikel 33, litra b)	0
15	Aktiver i ydelsesbaserede pensionskasser (negativt beløb)	0	Artikel 36, stk. 1, litra e), artikel 41 og artikel 472, stk. 7	0
16	Et instituts direkte og indirekte besiddelser af egne egentlige kernekapitalinstrumenter (negativt beløb)	(8.428)	Artikel 36, stk. 1, litra f), artikel 42 og artikel 472, stk. 8	(8.428)
17	Besiddelser af egentlige kernekapitalinstrumenter i enheder i den finansielle sektor, når disse enheder har en besiddelse i krydsejerskab med instituttet, og ejerskabet er blevet indgået for kunstigt at øge instituttets kapitalgrundlag (negativt beløb)	0	Artikel 36, stk. 1, litra g), artikel 44 og artikel 472, stk. 9	0
18	Instituttets direkte og indirekte besiddelser af egentlige kernekapitalinstrumenter i enheder i den finansielle sektor, når instituttet ikke har væsentlige investeringer i disse enheder (beløb over tærsklen på 10 % og fratrukket anerkendte korte positioner) (negativt beløb)	0	Artikel 36, stk. 1, litra h), artikel 43, 45 og 46, artikel 49, stk. 2 og 3, artikel 79 og artikel 472, stk. 10	0
19	Instituttets relevante direkte, indirekte og syntetiske besiddelser af egentlige kernekapitalinstrumenter i enheder i den finansielle sektor, når instituttet har væsentlige investeringer i disse enheder (beløb over tærsklen på 10 % og fratrukket anerkendte korte positioner) (negativt beløb)	0	Artikel 36, stk. 1, litra i), artikel 42, 45 og 47, artikel 48, stk. 1, litra b), artikel 49, stk. 1, 2 og 3, artikel 79, artikel 470 og artikel 472, stk. 11	0
20	Tom gruppe i EU	I/R		I/R
20a	Eksporeringsværdien af følgende poster, som opfylder betingelserne for at kunne tildeles en risikovægt på 1250 %, hvis instituttet vælger fradragsalternativet	0	Artikel 36, st. 1, litra k)	0
20b	Heraf kvalificerede andele uden for den finansielle sektor (negativt beløb)	0	Artikel 36, stk. 1, litra k), nr. i), og artikel 89, 90 og 91	0

APPENDIKS A2: KAPITALGRUNDLAG FORTSAT

Egentlig kernekapital: Instrumenter og reserver		(A) 1.000 DKK 31. december 2017	(B) Forordning (EU) nr. 575/2013 henvisning til artikel	(C) Beløb behandlet efter bestemmel- ser før forordning (EU) Nr. 575/2013 eller restbeløb efter forordning (EU) nr. 575/2013
20c	Heraf securitiseringspositioner (negativt beløb)	0	Artikel 36, stk. 1, litka k) nr. ii), artikel 243, stk. 1, litra b), og artikel 244, stk. 1, litra b), og artikel 258	0
20d	Heraf leveringsrisiko (free deliveries) (negativt beløb)	0	Artikel 36, stk. 1, litra k), nr. iii)’, og artikel 379, stk. 3	0
21	Udskudte skatteaktiver, som skyldes midlertidige forskelle (beløb over tærsklen på 10 % fratrukket tilknyttede skatteforpligtelse, hvis betingelserne i artikel 38, stk. 3 er opfyldt) (negativt beløb)	0	Artikel 36, stk. 1, litra c), artikel 38, artikel 48, stk. 1, li- tra a), artikel 470 og artikel 472, stk. 5	0
22	Beløb der overstiger tærsklen på 15 % (negativt beløb)	0	Artikel 48, stk. 1,	0
23	Heraf instituttets direkte og indirekte og syntetiske besiddelser af egentlige kernekapitalinstrumenter i enheder i den finansielle sektor, når instituttet har væsentlige investeringer i disse enheder	0	Artikel 36, stk. 1, nr. i), artikel 48, stk. 1, litra b), artikel 470 og artikel 472, stk. 11	0
24	Tom gruppe i EU	0		0
25	Heraf udskudte skatteaktiver, som skyldes midlertidige forskelle	0	Artikel 36, stk. 1, litra c), artikel 38, artikel 48, stk. 1, li- tra a), artikel 470 og artikel 472, stk. 5	0
25a	Tab i det løbende regnskabsår (negativt beløb)	0	Artikel 36, stk. 1, litra b), og artikel 472, stk. 3	0
25b	Forventet skat vedrørende kerne- kapitalposter (negativt beløb)	0	Artikel 36, stk. 1, litra l)	0
26	Lovpligtige justeringer af egentlig kernekapital med hensyn til beløb behandlet efter bestemmelser før forordning (EU) nr. 575/2013	0		0
26a	Lovpligtige justeringer vedrørende urealiserede gevinster og tab i henhold til artikel 467 og 468	0		0
	heraf: ... filter for urealiserede tab 1	0	Artikel 467	0
	heraf: ... filter for urealiserede tab 2	0	Artikel 467	0
	heraf: ... filter for urealiserede gevin- ster 1 Artikel 468	0	Artikel 468	0
	heraf: ... filter for urealiserede gevin- ster 2 Artikel 468	0	Artikel 468	0

APPENDIKS A2: KAPITALGRUNDLAG FORTSAT

Egentlig kernekapital: Instrumenter og reserver		(A) 1.000 DKK 31. december 2017	(B) Forordning (EU) nr. 575/2013 henvi- sning til artikel	(C) Beløb behandlet efter bestemmel- ser før forordning (EU) Nr. 575/2013 eller restbeløb efter forordning (EU) nr. 575/2013
26b	Beløb, der skal fratrækkes eller lægges til den egentlige kernekapital med hen- syn til yderligere filtre og fradrag kræ- vet før forordning (EU) nr 575/2013	2.300	Artikel 481	2.300
	heraf: ... artikel 481	2.300	Artikel 481	2.300
27	Kvalificerede fradrag i hybrid kerneka- pital, der overstiger instituttets hybride kernekapital (negativt beløb)	0	Artikel 36, st. 1, litra j)	0
28	Samlede lovpligtige justeringer af egentlig kernekapital	(76.843)		(76.843)
29	Egentlig kernekapital	1.241.613		1.241.613
Hybrid kernekapital: Instrumenter				
30	Kapitalinstrumenter og overkurs ved emission i tilknytning hertil	0	Artikel 51 og 52	0
31	Heraf: klassificeret som kernekapital i henhold til de gældende regnskabs- regler	0		0
32	Heraf klassificeret som forpligtelse i henhold til de gældende regnskabs- regler	0		0
33	Beløb for kvalificerede poster omhand- let i artikel 484, stk. 4, og overkurs ved emission i tilknytning hertil med forbe- hold af udfasning fra hybrid kerneka- pital Artikel 486	0	Artikel 486, stk. 3	0
	Kapitaltilskud til den offentlige sektor underlagt overgangsbestemmelser indtil den 1. januar 2018	0	Artikel 483, stk. 3	0
34	Kvalificerede kernekapital indregnet i den konsoliderede hybride kernekapital (herunder minoritetsinteresser, der ikke er indregnet i række 5), som er udstedt af datterselskaber og inde- haves af tredjemand Artikel 85, 86 og 480	0	Artikel 85, 86 og 480	0
35	Heraf instrumenter udstedt af datter- selskaber underlagt udfasning Artikel 486, stk. 3	0	Artikel 486, stk. 3	0
36	Hybrid kernekapital før lovpligtige justeringer	0		0
Hybrid kernekapital: Lovpligtige justeringer				
37	Et instituts direkte og indirekte besid- delser af egne hybride kernekapitalin- strumenter (negativt beløb)	0	Artikel 52, stk. 1, litra b), artikel 56, litra a), artikel 57 og artikel 475, stk. 2	0

APPENDIKS A2: KAPITALGRUNDLAG FORTSAT

Egentlig kernekapital: Instrumenter og reserver		(A) 1.000 DKK 31. december 2017	(B) Forordning (EU) nr. 575/2013 henvisning til artikel	(C) Beløb behandlet efter bestemmelser før forordning (EU) Nr. 575/2013 eller restbeløb efter forordning (EU) nr. 575/2013
38	Besiddelser af hybride kernekapitalinstrumenter i enheder i den finansielle sektor, når disse enheder har en besiddelse i krydsejerskab med instituttet, og ejerskabet er blevet indgået for kunstigt at øge instituttets kapitalgrundlag) (negativt beløb)	0	Artikel 56, litra b), artikel 58 og artikel 475, stk. 3	0
39	Direkte og indirekte besiddelser af hybride kernekapitalinstrumenter i enheder i den finansielle sektor, når instituttet ikke har væsentlige investeringer i disse enheder (beløb over tærsklen på 10 % og fratrukket anerkendte korte positioner) (negativt beløb)	0	Artikel 56, litra c), artikel 59 og 79 samt artikel 475, stk. 4	0
40	Instituttets direkte og indirekte besiddelser af egentlige kernekapitalinstrumenter i enheder i den finansielle sektor, når instituttet har væsentlige investeringer i disse enheder (beløb over tærsklen på 10 % og fratrukket anerkendte korte positioner) (negativt beløb)	0	Artikel 56, litra d), artikel 59 og 79 samt artikel 475, stk. 4	0
41	Lovpligtige justeringer af hybrid kernekapital med hensyn til beløb behandlet efter bestemmelser før forordning (EU) nr. 575/2013 og behandlet efter overgangsbestemmelser vedrørende udfasning fastsat i forordning (EU) nr. 575/2013 (dvs. restbeløb i henhold til forordningen)	0		0
41a	Restbeløb fratrukket hybrid kernekapital med hensyn til fradrag fra egentlig kernekapital i overgangsperioden, jf. artikel 472 i forordning (EU) nr. 575/2013	0	Artikel 472, artikel 472, st. 3, litra a), artikel 472 stk. 4, artikel 472, stk. 6, artikel 472, st. 8, litra a, artikel 472, stk. 9, artikel 472, stk. 10, litra 1) og artikel 472, stk. 11, litra a)	0
	Heraf poster, der specificeres linje for linje, f.eks. Betydelige foreløbige nettotab, Immaterielle aktiver, Underskud af hensættelser til forventede tab osv.	0		0
41b	Restbeløb fratrukket hybrid kernekapital med hensyn til fradrag fra supplerende kapital i overgangsperioden, jf. artikel 475 i forordning (EU) nr. 575/2013	0	Artikel 477, artikel 477, stk. 3, og artikel 477, stk. 4, litra a)	0

APPENDIKS A2: KAPITALGRUNDLAG FORTSAT

Egentlig kernekapital: Instrumenter og reserver		(A) 1.000 DKK 31. december 2017	(B) Forordning (EU) nr. 575/2013 henvi- sning til artikel	(C) Beløb behandlet efter bestemmel- ser før forordning (EU) Nr. 575/2013 eller restbeløb efter forordning (EU) nr. 575/2013
	Heraf poster, der specificeres linje for linje, f.eks. Krydsejerskab af supple- rende kapitalinstrumenter, Direkte besiddelser af ikkebetydelige investe- ringer i andre enheder i den finansielle sektor osv.	0		0
41c	Beløb, der skal fratrækkes eller lægges til den hybride kernekapital med hen- syn til yderligere filtre og fradrag kræ- vet før forordning (EU) nr. 575/2013 artikel 467, 468 og 481	0	Artikel 467, 468 og 481	0
	heraf: ... eventuelt filter for urealise- rede tab	0	Artikel 467	0
	heraf: ... eventuelt filter for urealisere- de gevinster	0	Artikel 468	0
	heraf: ... artikel 481	0	Artikel 481	0
42	Kvalificerede fradrag i supplerende kapital, der overstiger instituttets sup- plerende kapital (negativt beløb)	0	Artikel 56, litra e)	0
43	Samlede lovpligtige justeringer af hy- brid kernekapital	0		0
44	Hybrid kernekapital	0		0
45	Kernekapital (kernekapital = egentlig kernekapital + hybrid kernekapital)	1.241.613		1.241.613
Supplerende kapital: Instrumenter og hensættelser				
46	Kapitalinstrumenter og overkurs ved emission i tilknytning hertil	100.000	Artikel 62 og 63	100.000
47	Beløb for kvalificerede poster omhand- let i artikel 484, stk. 5, og overkurs ved emission i tilknytning hertil, med forbehold af udfasning fra supplerende kapital	0	Artikel 486, stk. 4	0
	Kapitaltilskud til den offentlige sektor underlagt overgangsbestemmelser indtil den 1. januar 2018	0	Artikel 483, stk. 4	0
48	Kvalificerede kapitalgrundlagsinstru- menter indregnet i konsolideret supplerende kapital (herunder mino- ritetsinteresser, der ikke er indregnet i række 5 eller 34), som er udstedt af datterselskaber og indehaves af tredje- mand	0	Artikel 87, 88 og 480	0
49	Heraf instrumenter udstedt af datter- selskaber underlagt udfasning	0	Artikel 486, stk. 4	0
50	Kreditrisikojusteringer	0	Artikel 62, litra c) og d)	0
51	Supplerende kapital før lovpligtige justeringer	100.000		100.000

APPENDIKS A2: KAPITALGRUNDLAG FORTSAT

Egentlig kernekapital: Instrumenter og reserver		(A) 1.000 DKK 31. december 2017	(B) Forordning (EU) nr. 575/2013 henvi- sning til artikel	(C) Beløb behandlet efter bestemmel- ser før forordning (EU) Nr. 575/2013 eller restbeløb efter forordning (EU) nr. 575/2013
Supplerende kapital: Lovpligtige justeringer				
52	Et instituts direkte og indirekte besiddelser af egne supplerende kapitalinstrumenter (negativt beløb)	0	Artikel 63, litra b), nr. i), artikel 66, litra a), artikel 67 og artikel 477, stk. 2	0
53	Besiddelser af supplerende kapitalinstrumenter og efterstillede lån i enheder i den finansielle sektor, når disse enheder har en besiddelse i krydsejerskab med instituttet, og ejerskabet er blevet indgået for kunstigt at øge instituttets kapitalgrundlag (negativt beløb)	0	Artikel 66, litra b), artikel 68 og artikel 477, stk. 3	0
54	Direkte og indirekte besiddelser af supplerende kapitalinstrumenter i enheder i den finansielle sektor, når instituttet ikke har væsentlige investeringer i disse enheder (beløb over tærsklen på 10 % og fratrukket anerkendte korte positioner) (negativt beløb)	0	Artikel 66, litra c), artikel 69, 70 og 79 samt artikel 477, stk. 4	0
54a	Heraf nye besiddelser, der ikke er underlagt overgangsordninger	0		0
54b	Heraf besiddelser fra før den 1. januar 2013 underlagt overgangsordninger	0		0
55	Instituttets direkte og indirekte besiddelser af supplerende kapitalinstrumenter og efterstillede lån i enheder i den finansielle sektor, når instituttet har væsentlige investeringer i disse enheder (fratrukket anerkendte korte positioner) (negativt beløb)	0	Artikel 66, litra d), Artikel 69 og 79 samt artikel 477, stk. 4	0
56	Lovpligtige justeringer af supplerende kapital med hensyn til beløb behandlet efter bestemmelser før forordning (EU) nr. 575/2013 og behandlet efter overgangsbestemmelser vedrørende udfasning fastsat i forordning (EU) nr. 575/2013 (dvs. restbeløb i henhold til forordningen)	0		0
56a	Restbeløb fratrukket supplerende kapital med hensyn til fradrag fra egentlig kernekapital i overgangsperioden, jf. artikel 472 i forordning (EU) nr. 575/2013	0	Artikel 472, artikel 472, st. 3, litra a), artikel 472, stk. 4, artikel 472, stk. 6, artikel 472, stk. 8, litra a), artikel 472, stk. 9, artikel 472, stk. 10, litra a), og artikel 472, stk. 11, litra a)	0
	Heraf poster, der specificeres linje for linje, f.eks. betydelige foreløbige nettotab, immaterielle aktiver, underskud af hensættelser til forventede tab osv.	0		0

APPENDIKS A2: KAPITALGRUNDLAG FORTSAT

Egentlig kernekapital: Instrumenter og reserver		(A) 1.000 DKK 31. december 2017	(B) Forordning (EU) nr. 575/2013 henvisning til artikel	(C) Beløb behandlet efter bestemmel- ser før forordning (EU) Nr. 575/2013 eller restbeløb efter forordning (EU) nr. 575/2013
56b	Restbeløb fratrukket supplerende kapital med hensyn til fradrag fra hybrid kernekapital i overgangsperioden, jf. artikel 475 i forordning (EU) nr. 575/2013	0	Artikel 475, artikel 475, st. 2, litra 1), artikel 475, stk. 3, og artikel 475 stk. 4, litra a)	0
	Heraf poster, der specificeres linje for linje, f.eks. Krydsejerskab af supplerende kapitalinstrumenter, Direkte besiddelser af ikkebetydelige investeringer i andre enheder i den finansielle sektor osv.	0		0
56c	Beløb, der skal fratrækkes eller lægges til den supplerende kapital med hensyn til yderligere filtre og fradrag krævet før forordning (EU) nr. 575/2013	(2.300)	Artikel 467, 468 og 481	(2.300)
	heraf: ... eventuelt filter for urealiserede tab	0	Artikel 467	0
	heraf: ... eventuelt filter for urealiserede gevinster	0	Artikel 468	0
	heraf: ... artikel 481	(2.300)	Artikel 481	(2.300)
57	Samlede lovpligtige justeringer af supplerende kapital	(2.300)		(2.300)
58	Supplerende kapital	97.700		97.700
59	Samlet kapital (samlet kapital = kernekapital + supplerende kapital)	1.339.313		1.339.313
59a	Risikovægtede aktiver med hensyn til beløb behandlet efter bestemmelser før forordning (EU) nr. 575/2013 og behandlet efter overgangsbestemmelser vedrørende udfasning som fastsat i forordning (EU) nr. 575/2013 (dvs. restbeløb i henhold til forordningen)	0		0
	heraf: ... Poster ikke fratrukket egentlig kernekapital (restbeløb i henhold til forordning (EU) nr. 575/2013) (poster specificeres linje for linje, f.eks. udskudte skatteaktiver, som afhænger af fremtidig rentabilitet, fratrukket tilknyttede skatteforpligtelser, indirekte besiddelser af egne egentlig kernekapital osv.)	0		0
	heraf: ... Poster ikke fratrukket hybrid kernekapital (restbeløb i henhold til forordning (EU) nr. 575/2013) (poster specificeres linje for linje, f.eks. Krydsejerskab af supplerende kapitalinstrumenter, direkte besiddelser af ikkebetydelige investeringer i andre enheder i den finansielle sektor osv.)	0		0

APPENDIKS A2: KAPITALGRUNDLAG FORTSAT

Egentlig kernekapital: Instrumenter og reserver		(A) 1.000 DKK 31. december 2017	(B) Forordning (EU) nr. 575/2013 henvi- sning til artikel	(C) Beløb behandlet efter bestemmel- ser før forordning (EU) Nr. 575/2013 eller restbeløb efter forordning (EU) nr. 575/2013
	Poster ikke fratrukket supplerende ka- pital (restbeløb i henhold til forordning (EU) nr. 575/2013) (poster specifi- ceres linje for linje, f.eks. indirekte besiddelser af egne supplerende kapi- talinstrumenter, indirekte besiddelser af betydelige investeringer i andre enheder i den finansielle sektor osv.)	0		0
60	Samlede risikovægtede aktiver	8.484.172		8.484.172
Kapitalprocenter og -buffer				
61	Egentlig kernekapital (som en procent- del af risikoeksponeringsbeløbet)	14,6 %	Artikel 92, stk. 2, litra a), artikel 465	14,6 %
62	Kernekapital (som en procentdel af risikoeksponeringsbeløbet)	14,6 %	Artikel 92, stk. 2, litra b), artikel 465	14,6 %
63	Samlet kapital (som en procentdel af risikoeksponeringsbeløbet)	15,8 %	Artikel 92, stk. 2, litra c)	15,8 %
64	Krav om institutspecifik buffer (krav vedrørende egentlig kernekapital, jf. artikel 92, stk. 1, litra a), plus krav vedrørende kapitalbevaringsbuffer og kontracyklisk buffer plus systemisk risikobuffer plus buffer for syste- misk vigtige institutter (G-SII- eller O-SII-buffer) udtrykt som procentdel af samlede risikoeksponeringsbeløbet)	6,2 %	Artikel 128, 129 og 130 i direktiv 2013/36/EU	6,2 %
65	Heraf krav om kapitalbevaringsbuffer	1,3 %		1,3 %
66	Heraf krav om kontracyklisk buffer	0,4 %		0,4 %
67	Heraf krav om systemisk risikobuffer	0,0 %		0,0 %
67a	Heraf G-SII-buffer eller O-SII-buffer	0,0 %	Artikel 131 i direktiv 2013/36/EU	0,0 %
68	Egentlig kernekapital til rådighed for buffer (som en procentdel af det sam- lede risikoeksponeringsbeløb)	10,1 %	Artikel 128 i direktiv 2013/36/EU	10,1 %
69	[Ikke relevant i EU-forordning]	I/R		I/R
70	[Ikke relevant i EU-forordning]	I/R		I/R
71	[Ikke relevant i EU-forordning]	I/R		I/R
Kapitalprocenter og -buffer				
72	Direkte og indirekte besiddelser af kapital i enheder i den finansielle sek- tor, når instituttet ikke har væsentlige investeringer i disse enheder (beløb under tærsklen på 10 % og fratrukket anerkendte korte positioner)	61.801	Artikel 36, stk. 1, litra h), artikel 45 og 46, artikel 472, stk. 10, artikel 56, litra c), artikel 59 og 60, artikel 475, stk. 4, artikel 66, litra c), artikel 69 og 70, artikel 477, stk. 4	61.801

APPENDIKS A2: KAPITALGRUNDLAG FORTSAT

Egentlig kernekapital: Instrumenter og reserver		(A) 1.000 DKK 31. december 2017	(B) Forordning (EU) nr. 575/2013 henvisning til artikel	(C) Beløb behandlet efter bestemmelser før forordning (EU) Nr. 575/2013 eller restbeløb efter forordning (EU) nr. 575/2013
73	Instituttets direkte og indirekte be- siddelser af egentlige kernekapitalin- strumenter i enheder i den finansielle sektor, når instituttet har væsentlige investeringer i disse enheder (beløb over tærsklen på 10 % og fratrukket anerkendte korte positioner)	15.363	Artikel 36, stk. 1, nr. i), artikel 45 og 48, artikel 470 og artikel 472 stk. 11	15.363
74	Tom gruppe i EU	I/R		I/R
75	Udskudte skatteaktiver, som skyldes midlertidige forskelle (beløb under tærsklen på 10 %, fratrukket tilknyttede skatteforpligtelser, hvis betingelserne i artikel 38, stk. 3 er opfyldt)	I/R	Artikel 36, stk. 1, litra c), artikel 38, artikel 48, artikel 470 og artikel 472, stk. 5	I/R
Lofter for indregning af hensættelser i den supplerende kapital				
76	Kreditrisikojusteringer indregnet i den supplerende kapital i forbindelse med eksponeringer opgjort efter standard- metoden (før anvendelse af loftet)	I/R	Artikel 62	I/R
77	Loft for indregning af kreditrisikojuste- ringer i den supplerende kapital opgjort efter standardmetoden	I/R	Artikel 62	I/R
78	Kreditrisikojusteringer indregnet i den supplerende kapital i forbindelse med eksponeringer opgjort efter IRB- metoden (før anvendelse af loftet)	I/R	Artikel 62	I/R
79	Loft for indregning af kreditrisiko- justeringer i den supplerende kapital opgjort efter IRB-metoden	I/R	Artikel 62	I/R
Kapitalinstrumenter underlagt udfasning (kun i perioden fra den 1. januar 2013 til den 1. januar 2022)				
80	Nuværende loft for egentlige kerneka- pitalinstrumenter underlagt udfasning	I/R	Artikel 484, stk. 3, og artikel 486, stk. 2 og 5	I/R
81	Beløb ikke indregnet i den egentlige kernekapital som følge af loft (overskridelse af loft efter indfrielse og forfald)	I/R	Artikel 484, stk. 3, og artikel 486, stk. 2 og 5	I/R
82	Nuværende loft for hybride kerneka- pitalinstrumenter underlagt udfasning	I/R	Artikel 484, stk. 4, og artikel 486, stk. 3 og 5	I/R
83	Beløb ikke indregnet i den hybride ker- nekapital som følge af loft (overskridel- se af loft efter indfrielse og forfald)	I/R	Artikel 484, stk. 4, og artikel 486, stk. 3 og 5	I/R
84	Nuværende loft for supplerende kapi- talinstrumenter underlagt udfasning	I/R	Artikel 484, stk. 5, og artikel 486, stk 4 og 5	I/R
85	Beløb ikke indregnet i den supplerende kapital som følge af loft (overskridelse af loft efter indfrielse og forfald)	I/R	Artikel 484, stk. 5, og artikel 486, stk 4 og 5	I/R

APPENDIKS B: GEARING

Bilag til gearingsopgørelsen, oplysningsforpligtelsen jf. Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2016/200

Gearingsgrad i henhold til CRR - Offentliggørelsesskema

Referencedato	31/12/2017	
Navn på enhed	Lån & Spar Bank A/S	
Anvendelsesniveau	Individuelt	
Afstemning mellem regnskabsmæssige aktiver og gearingsgradsrelevante eksponeringer - oversigt		
	(1.000 DKK)	Beløb
1	Samlede aktiver, jf. de offentliggjorte regnskaber	19.211.885
2	Justeringer for enheder, der er konsolideret med henblik på regnskabsførelse, men som ikke er omfattet af den lovbestemte konsolideringsramme	0
3	(Justering for omsætningsaktiver, der er opført på balancen i henhold til de gældende regnskabsregler, men i overensstemmelse med artikel 429, stk. 13, i forordning (EU) nr. 575/2013 ikke er medregnet i det samlede eksponeringsmål udtrykt ved gearingsgraden)	0
4	Justeringer for afledte finansielle instrumenter	80.438
5	Justeringer for værdipapirfinansieringstransaktioner (SFT'er)	0
6	Justering for ikkebalanceførte poster (dvs. konvertering til ikkebalanceførte eksponeringer i form af kreditækvivalente beløb)	3.171.129
EU-6a	(Justering for koncerninterne eksponeringer, der er udeladt af det samlede eksponeringsmål udtrykt ved gearingsgraden i henhold til artikel 429, stk. 7 i forordning (EU) nr. 575/2013)	0
AU-6b	(Justering for eksponeringer, der er udeladt af det samlede eksponeringsmål udtrykt ved gearingsgraden i henhold til artikel 429, stk. 14, i forordning (EU) nr. 575/2013)	0
7	Andre justeringer	(76.843)
8	Samlet eksponeringsmål udtrykt ved gearingsgraden	22.386.610
Oplysninger om gearingsgrad - fælles regler		
		Gearingsgradsrelevante eksponeringer, jf. CRR
Balanceførte eksponeringer (ekskl. derivater og SFT'er)		
1	Balanceførte poster (ekskl. derivater, SFT'er og omsætningsaktiver, men inkl. sikkerhedsstillelse)	19.172.778
2	(Værdien af aktiver fratrukket ved opgørelsen af kernekapital)	(76.843)
3	Samlede balanceførte eksponeringer (bortset fra derivater, SFT'er og omsætningsaktiver) (summen af række 1 og 2)	19.095.936
Derivateksponeringer		
4	Genanskaffelsesomkostninger i forbindelse med alle derivattransaktioner (dvs. fratrukket godkendt variationsmargien modtaget kontant)	39.107
5	Tillægsbeløb for potentiel fremtidig eksponering i forbindelse med alle derivattransaktioner (markedsværdimetoden)	80.438
EU-5a	Eksponering bestemt efter den oprindelige eksponeringsmetode	0
6	Gross-up for sikkerhedsstillelse i forbindelse med derivatkontrakter, hvis fratrukket i de balanceførte aktiver i henhold til gældende regnskabsregler	0

APPENDIKS B: GEARING FORTSAT

7	(Fradrag af aktiver i form af fordringer for variationsmargen udbetalt kontant i forbindelse med derivattransaktioner)	0
8	(Ikke medregnet CCP-element af kundeclearede handelseksponeringer)	0
9	Justeret notionel værdi af solgte kreditderivater	0
10	(Justerede faktiske notionelle værdijusteringer og fradrag af tillæg for solgte kreditderivater)	0
11	Samlede derivat eksponeringer (summen af række 4–10)	119.544
12	Bruttoaktiver, der er indgået i SFT'er (uden netting), efter justering for regnskabsmæssige transaktioner vedrørende salg	0
13	(Kontantgæld og kontantfordringer (nettede beløb) hidrørende fra bruttoaktiver, der er indgået i SFT'er)	0
14	Eksponering mod modpartskreditrisiko for SFT-aktiver	0
EU-14a	Undtagelse for SFT'er. Eksponering med modpartskreditrisiko, jf. artikel 429b, stk. 4, og artikel 222 i forordning (EU) nr. 575/2013	0
15	Eksponeringer i forbindelse med agenttransaktioner	0
EU-15a	(Ikke medregnet CCP-element af kundeclearede SFT-eksponering)	0
16	Samlede derivat eksponeringer (summen af række 4–10)	0
Andre ikkebalanceførte eksponeringer		
17	Ikkebalanceførte eksponeringer til den notionelle bruttoværdi	11.779.751
18	(Justeringer for konvertering til kreditækvivalente beløb)	(8.608.621)
19	Andre ikkebalanceførte eksponeringer (summen af række 17 og 18)	3.171.129
(Balanceførte og ikkebalanceførte eksponeringer, som i overensstemmelse med artikel 429, stk. 7 og 14, i forordning (EU) nr. 575/2013 ikke er medregnet)		
EU-19a	(Balanceførte og ikkebalanceførte koncerninterne eksponeringer (individuel grundlag), som i overensstemmelse med artikel 429, stk. 7, i forordning (EU) nr. 575/2013 ikke er medregnet)	0
EU-19b	(Balanceførte og ikkebalanceførte eksponeringer, som i overensstemmelse med artikel 429, st. 14, i forordning (EU) nr. 575/2013 ikke er medregnet)	0
Kapitaleksponering og samlet eksponeringsmål		
20	Kernekapital	1.241.613
21	Samlet eksponeringsmål udtrykt ved gearingsgraden (summen af række 3, 11, 16, 19, EU-19a og EU-19b)	22.386.610
Gearingsgrad		
22	Gearingsgrad	5,5 %
Valg af overgangsordninger og beløbsangivelse af omsætningsposter, der ikke længere indregnes		
EU-23	Valg af overgangsordninger for definitionen af kapitalmålet	Overgang
EU-24	Omsætningsposter, som i henhold til artikel 429, stk. 11, i forordning (EU) nr. 575/2013 ikke længere indregnes	0
Opdeling af balanceførte eksponeringer (ekskl. derivater, SFT'er og ikke medregnede eksponeringer)		
		Gearingsgradsrelevante eksponeringer, jf. CRR
EU-1	Samlede balanceførte eksponeringer (ekskl. derivater, SFT'er og ikke medregnede eksponeringer), nemlig:	19.172.778
EU-2	Eksponeringer i handelsbeholdningen	2.361.923
EU-3	Eksponeringer uden for handelsbeholdningen, nemlig:	16.810.855
EU-4	Særligt dækkede obligationer og særligt dækkede realkreditobligationer	0
EU-5	Eksponeringer, der behandles som eksponeringer mod stater	3.333.453

APPENDIKS B: GEARING FORTSAT

EU-6	Eksporeringer med regionale myndigheder, multilaterale udviklingsbanker, internationale organisationer og offentlige enheder, der ikke behandles som stater	0
EU-7	Institutter	259.091
EU-8	Eksporeringer, for hvilke der er stillet sikkerhed i form af pant i fast ejendom	3.669.547
EU-9	Detailleksponeringer	7.782.754
EU-10	Selskaber	1.144.477
EU-11	Eksporeringer ved misligholdelse	66.405
EU-12	Andre eksporeringer (f.eks. aktieeksporeringer, securitiseringer og andre aktiver, der ikke er gældsforpligtelser)	555.129
Fritekstbokse til oplysninger om kvalitative elementer		
		Fritekst
1	Beskrivelse af proceduren for styring af risikoen for overdreven gearing	Lån & Spar Bank har lavet flere tiltag for at undgå overdreven gearingsrisiko. Udover at have en grænseværdi og procedurer for beregning af gearingsgraden er der defineret retningslinjer for foranstaltninger, der vil blive taget, hvis gearingen falder til et niveau under grænseværdien.
2	Beskrivelse af de faktorer, der har haft en indflydelse på gearingsgraden i den periode, som den offentliggjorte gearingsgrad vedrører	Lån & Spars gearingsgrad må betragtes som stabil gennem 2017. Selvom der har været en stigning i udlån og garantier i 2017 er gearingsgraden samtidig påvirket af en tilsvarende stigning i kernekapitalen.

APPENDIKS C1: KONTRACYKLISK BUFFER 1

Bilag til den kontracykliske kapitalbuffer, oplysningsforpligtelsen jf. kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2015/1555

Tabel 1

Geografisk fordeling af krediteksponeringer, der er relevante for beregningen af den kontracykliske kapitalbuffer

Række	1.000 DKK	Generelle krediteksponeringer		Eksponering i handelsbeholdningen		Securitiseringseksponering		Kapitalgrundlagskrav				Vægte for kapitalgrundlagskrav	Kontracyklisk kapitalbuffersats
		Eksponeringsværdi for SA	Eksponeringsværdi for IRB	Summen af lange og korte positioner i handelsbeholdningen	Værdien af eksponeringer i handelsbeholdningen for interne modeller	Eksponeringsværdi for SA	Eksponeringsværdi for IRB	Heraf generelle krediteksponeringer	Heraf eksponeringer i handelsbeholdningen	Heraf securitiseringseksponeringer	I alt		
		010	020	030	040	050	060	070	080	090	100	110	120
010	Algeriet	0	196	0	I/R	I/R	I/R	2	0	NA	2	0,00	0,00 %
011	Afghanistan	0	26	0	I/R	I/R	I/R	0	0	NA	0	0,00	0,00 %
012	Argentina	0	53	0	I/R	I/R	I/R	0	0	NA	0	0,00	0,00 %
013	Australien	0	2.901	1	I/R	I/R	I/R	38	0	NA	39	0,00	0,00 %
014	Bahamas	0	45	0	I/R	I/R	I/R	0	0	NA	0	0,00	0,00 %
015	Bangladesh	0	38	0	I/R	I/R	I/R	1	0	NA	1	0,00	0,00 %
016	Barbados	0	3	0	I/R	I/R	I/R	0	0	NA	0	0,00	0,00 %
017	Belgien	0	7.064	0	I/R	I/R	I/R	100	0	NA	100	0,00	0,00 %
018	Bermuda	0	0	8	I/R	I/R	I/R	0	1	NA	1	0,00	0,00 %
019	Bolivia	0	89	0	I/R	I/R	I/R	2	0	NA	2	0,00	0,00 %
021	Brasilien	0	139	0	I/R	I/R	I/R	7	0	NA	7	0,00	0,00 %
022	Bulgarien	0	4	0	I/R	I/R	I/R	1	0	NA	1	0,00	0,00 %
023	Canada	0	1.831	10	I/R	I/R	I/R	32	1	NA	33	0,00	0,00 %
024	Chile	0	446	0	I/R	I/R	I/R	6	0	NA	6	0,00	0,00 %
025	Columbia	0	240	0	I/R	I/R	I/R	7	0	NA	7	0,00	0,00 %
026	Cypern	0	170	0	I/R	I/R	I/R	5	0	NA	5	0,00	0,00 %
027	Danmark	1.385.223	19.541.256	2.298.902	I/R	I/R	I/R	405.141	8.762	NA	413.904	0,78	0,00 %
029	Egypten	0	841	0	I/R	I/R	I/R	6	0	NA	6	0,00	0,00 %
030	Estland	159	243	0	I/R	I/R	I/R	17	0	NA	17	0,00	0,00 %
031	Ethiopien	0	359	0	I/R	I/R	I/R	13	0	NA	13	0,00	0,00 %
032	Filippinerne	0	536	0	I/R	I/R	I/R	9	0	NA	9	0,00	0,00 %
033	Finland	123	133	48.461	I/R	I/R	I/R	11	0	NA	11	0,00	0,00 %
034	Forenede Arabiske Emirater	0	6.722	0	I/R	I/R	I/R	58	0	NA	58	0,00	0,00 %
035	Frankrig	242	1.786	7	I/R	I/R	I/R	77	1	NA	77	0,00	0,00 %
036	Færøerne	0	3.922	0	I/R	I/R	I/R	84	0	NA	84	0,00	0,00 %
037	Ghana	0	26	0	I/R	I/R	I/R	0	0	NA	0	0,00	0,00 %
038	Grækenland	0	781	0	I/R	I/R	I/R	13	0	NA	13	0,00	0,00 %
039	Grønland	0	11.620	0	I/R	I/R	I/R	142	0	NA	142	0,00	0,00 %
040	Guatemala	0	51	0	I/R	I/R	I/R	1	0	NA	1	0,00	0,00 %
041	Guinea-Bissau	0	3	0	I/R	I/R	I/R	0	0	NA	0	0,00	0,00 %
042	Holland	0	4.798	0	I/R	I/R	I/R	78	0	NA	78	0,00	0,00 %
043	Hongkong	0	7	0	I/R	I/R	I/R	0	0	NA	0	0,00	1,25 %

APPENDIKS C1: KONTRACYKLISK BUFFER 1 FORTSAT

Række	1.000 DKK	Generelle kreditesponer- inger		Eksposering i handelsbehold- ningen		Securitise- ringsekspo- nering		Kapitalgrundlagskrav				Vægte for kapitalgrundlagskrav	Kontracyklisk kapitalbuffersats
		Eksponeringsværdi for SA	Eksponeringsværdi for IRB	Summen af lange og korte positioner i handelsbeholdningen	Værdien af eksponeringer i handelsbe- holdningen for interne modeller	Eksponeringsværdi for SA	Eksponeringsværdi for IRB	Heraf generelle kreditesponer- inger	Heraf eksponeringer i handelsbehold- ningen	Heraf securitiseringseksponeringer	I alt		
		010	020	030	040	050	060	070	080	090	100	110	120
044	Indien	0	485	0	I/R	I/R	I/R	2	0	NA	2	0,00	0,00 %
045	Indonesien	0	234	0	I/R	I/R	I/R	1	0	NA	1	0,00	0,00 %
046	Iran	0	305	0	I/R	I/R	I/R	24	0	NA	24	0,00	0,00 %
047	Irland	0	1.069	1	I/R	I/R	I/R	16	0	NA	16	0,00	0,00 %
048	Island	0	2.805	0	I/R	I/R	I/R	70	0	NA	70	0,00	1,25 %
049	Israel	0	226	0	I/R	I/R	I/R	3	0	NA	3	0,00	0,00 %
050	Italien	0	490	0	I/R	I/R	I/R	9	0	NA	9	0,00	0,00 %
051	Japan	0	408	0	I/R	I/R	I/R	12	0	NA	12	0,00	0,00 %
052	Jordan	0	3	0	I/R	I/R	I/R	0	0	NA	0	0,00	0,00 %
053	Kenya	0	275	0	I/R	I/R	I/R	3	0	NA	3	0,00	0,00 %
054	Kina	0	1.799	0	I/R	I/R	I/R	38	0	NA	38	0,00	0,00 %
055	Kroatien	0	116	0	I/R	I/R	I/R	2	0	NA	2	0,00	0,00 %
056	Letland	0	215	0	I/R	I/R	I/R	1	0	NA	1	0,00	0,00 %
057	Libanon	0	3	0	I/R	I/R	I/R	0	0	NA	0	0,00	0,00 %
058	Litauen	0	74	0	I/R	I/R	I/R	2	0	NA	2	0,00	0,00 %
059	Luxembourg	0	1.073	0	I/R	I/R	I/R	47	0	NA	47	0,00	0,00 %
060	Malaysia	0	265	0	I/R	I/R	I/R	5	0	NA	5	0,00	0,00 %
061	Malawi	0	37	0	I/R	I/R	I/R	4	0	NA	4	0,00	0,00 %
062	Maldiverne	0	103	0	I/R	I/R	I/R	5	0	NA	5	0,00	0,00 %
063	Malta	0	1.449	0	I/R	I/R	I/R	21	0	NA	21	0,00	0,00 %
064	Marokko	0	10	0	I/R	I/R	I/R	1	0	NA	1	0,00	0,00 %
065	Myanmar	0	517	0	I/R	I/R	I/R	7	0	NA	7	0,00	0,00 %
066	Mexico	0	115	0	I/R	I/R	I/R	4	0	NA	4	0,00	0,00 %
067	Moldova	0	9	0	I/R	I/R	I/R	1	0	NA	1	0,00	0,00 %
068	Mozambique	0	26	0	I/R	I/R	I/R	0	0	NA	0	0,00	0,00 %
069	Nepal	0	29	0	I/R	I/R	I/R	0	0	NA	0	0,00	0,00 %
070	New Zealand	0	852	0	I/R	I/R	I/R	15	0	NA	15	0,00	0,00 %
071	Nicaragua	0	31	0	I/R	I/R	I/R	0	0	NA	0	0,00	0,00 %
072	Norge	620	12.296	51	I/R	I/R	I/R	480	4	NA	484	0,00	2,00 %
073	Panama	0	71	0	I/R	I/R	I/R	1	0	NA	1	0,00	0,00 %
074	Peru	0	74	0	I/R	I/R	I/R	0	0	NA	0	0,00	0,00 %
075	Polen	0	7.171	0	I/R	I/R	I/R	102	0	NA	102	0,00	0,00 %
076	Portugal	54	2.455	0	I/R	I/R	I/R	31	0	NA	31	0,00	0,00 %
077	Qatar	0	167	0	I/R	I/R	I/R	4	0	NA	4	0,00	0,00 %
078	Rumænien	0	60	0	I/R	I/R	I/R	3	0	NA	3	0,00	0,00 %
079	Rusland	0	267	0	I/R	I/R	I/R	5	0	NA	5	0,00	0,00 %
080	Saudi-Arabien	0	3	0	I/R	I/R	I/R	0	0	NA	0	0,00	0,00 %
081	Schweiz	0	6.231	0	I/R	I/R	I/R	112	0	NA	112	0,00	0,00 %
082	Sierra Leone	0	302	0	I/R	I/R	I/R	2	0	NA	2	0,00	0,00 %
083	Singapore	0	2.405	0	I/R	I/R	I/R	46	0	NA	46	0,00	0,00 %

APPENDIKS C1: KONTRACYKLISK BUFFER 1 FORTSAT

Række	1.000 DKK	Generelle krediteksponeringer		Eksponering i handelsbeholdningen		Securitiseringseksponering		Kapitalgrundlagskrav				Vægte for kapitalgrundlagskrav	Kontracyklisk kapitalbuffertsats
		Eksponeringsværdi for SA	Eksponeringsværdi for IRB	Summen af lange og korte positioner i handelsbeholdningen	Værdien af eksponeringer i handelsbeholdningen for interne modeller	Eksponeringsværdi for SA	Eksponeringsværdi for IRB	Heraf generelle krediteksponeringer	Heraf eksponeringer i handelsbeholdningen	Heraf securitiseringseksponeringer	I alt		
		010	020	030	040	050	060	070	080	090	100	110	120
084	Slovakiet	0	752	0	I/R	I/R	I/R	10	0	NA	10	0,00	0,50 %
085	Slovenien	0	3	0	I/R	I/R	I/R	0	0	NA	0	0,00	0,00 %
086	Spanien	380	3.808	0	I/R	I/R	I/R	106	0	NA	106	0,00	0,00 %
087	Storbritanien	434	16.318	7	I/R	I/R	I/R	313	1	NA	313	0,00	0,00 %
088	Sverige	1.840.166	16.971	160	I/R	I/R	I/R	111.025	13	NA	111.037	0,21	2,00 %
089	Sydafrika	0	360	0	I/R	I/R	I/R	9	0	NA	9	0,00	0,00 %
090	Sydkorea	0	26	0	I/R	I/R	I/R	0	0	NA	0	0,00	0,00 %
091	Taiwan	0	301	0	I/R	I/R	I/R	3	0	NA	3	0,00	0,00 %
092	Tanzania	0	54	0	I/R	I/R	I/R	1	0	NA	1	0,00	0,00 %
093	Thailand	0	821	0	I/R	I/R	I/R	23	0	NA	23	0,00	0,00 %
094	Tjekkiet	0	97	0	I/R	I/R	I/R	3	0	NA	3	0,00	0,50 %
095	Tunesien	0	445	0	I/R	I/R	I/R	9	0	NA	9	0,00	0,00 %
096	Tyrkiet	0	144	0	I/R	I/R	I/R	7	0	NA	7	0,00	0,00 %
097	Tyskland	21	9.122	33	I/R	I/R	I/R	207	3	NA	210	0,00	0,00 %
098	Uganda	0	631	0	I/R	I/R	I/R	10	0	NA	10	0,00	0,00 %
099	Ukraine	0	31	0	I/R	I/R	I/R	1	0	NA	1	0,00	0,00 %
100	Ungarn	0	55	0	I/R	I/R	I/R	1	0	NA	1	0,00	0,00 %
101	USA	0	19.709	40	I/R	I/R	I/R	358	3	NA	361	0,00	0,00 %
102	Venezuela	0	3	0	I/R	I/R	I/R	0	0	NA	0	0,00	0,00 %
103	Vietnam	0	86	0	I/R	I/R	I/R	7	0	NA	7	0,00	0,00 %
104	Zambia	0	3	0	I/R	I/R	I/R	0	0	NA	0	0,00	0,00 %
105	Zimbabwe	0	107	0	I/R	I/R	I/R	1	0	NA	1	0,00	0,00 %
106	Østrig	0	3.549	0	I/R	I/R	I/R	63	0	NA	63	0,00	0,00 %
020	I alt	3.227.423	19.704.259	2.347.680	I/R	I/R	I/R	519.091	8.788	0	527.879		

APPENDIKS C2: KONTRACYKLISK BUFFER 2

Bilag: Standardformat til offentliggørelse af informationer vedrørende kravet til en kontracyklisk kapitalbuffer

Tabel 2

Størrelsen af den institutspecifikke kontracykliske kapitalbuffer

Række	1.000 DKK	Kolonne
		010
010	Samlet risikoeksponeringsbeløb	8.484.172
020	Institutspecifik kontracyklisk kapitalbuffersats	0,42 %
030	Krav til den institutspecifikke kontracykliske kapitalbuffer	35.863

Lån & Spar Bank A/S
Højbro Plads 9-11
1200 København K
CVR-nr.: 13538530